

MASKVA IR TOKIO

PRIEŠ PIRMĄ SOVIETŲ PASITRAUKIMĄ?

Ten, kur syki sovietų karys pastatė koją, ten jis ir pasiliks -- tokia susidarė nerašyta taisyklė po 2-jo Pasaulinio karo. Tiesa, buvo nemaža išimčių, pavyzdžiui, stebėtinas jų pasitraukimas iš Austrijos ar Mandžūrijos, tačiau kas liko jų kontroleje po tų pirmųjų pokario metų, jau laikoma jų nuosavybe. Pagal tą "taisyklę", Bonnos vyriausybė formaliai atsisakė nuo turimų pretenzijų ir atrodė, kad tai bus patvirtinta ir V. Vokietijos seimo. Jau anksčiau tai padarė karą pralaimėjusi Suomija, komunistinės Lenkijos ir Rumunijos vyriausybės. Jei kas dar žiūrėjo su tam tikrom pretenzijom, tai tik Raudonoji Kinija, pašlijus jos santykiams su Maskva. Sovietai į tai atsisakė masiniu savo kariuomenės sutelkimu kinų pasienyje bei politiniu apsupimu iš pietų.

Kalbant ir diskutuojant apie sovietų sienas su Vokietija ir Kinija visai buvo pamirštos kuklios Japonijos pretenzijos, kurios dabar staiga pasirodė galinčios virsti precedentu -- sovietai gali pasitraukti ir poros dešimtmečių valdymo.

Ginčo teritorija yra keturios nedidelės salos egzotiškais vardais: Habomai, Shikoten, Kunashiri ir Etorofu. Jos tęsiasi į šiaurės rytus nuo Japonijos Hokkaido salos į Kurilų salyną, kuris savo keliu siekia Kamčatką.

Dėl salų į šiaurę nuo Hokkaido ginčų tarp japonų ir rusų buvo nuo seno. 1872 metais buvo susitarta, kad Sachalinas priklausys Rusijai, o Kurilų salos Japonijai. Po 1905 metų karo Japonija dar gavo pietinę Sachalino pusę.

Tokia situacija išsilaikė iki 2-rojo pasaulinio karo. Tam karui prasidėjus, 1940 m. rugsėjo 27 dieną, Japonija pasirašė paktą su Vokietija ir Italija, kuris buvo nukreiptas prieš JAV. Oficialiai tai skambėjo taip: pasirašę kraštai žadėjo ateiti į pagalbą. "Jei vienas iš jų bus užpultas valstybės, kuri nėra įvelta į Europos karą ir japonų - kiniečių konfliktą".

Hitleris, kuris turėjo nepuolimo paktą su sovietais, japonams nutylėjo apie savo žygio į rytus planus ir tie netrukus pasirašė su sovietais neutralumo sutartį, kuri niekados nebuvo nutraukta. Karui jau einant į galą, japonai net prašė sovietų tarpininkauti dėl paliaubų su amerikiečiais, bet sovietai tą prašymą nutylėjo ir kiek vėliau dar patys paskelbė japonams karą, įsiverždami

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

į japonų okupuotą Mandžūriją.

Formali taikos sutartis tarp Japonijos ir Sovietų Sąjungos nėra sudaryta ir dabar, tačiau į Japonijos taikos sutartį su JAV 1951 metais buvo įrašyta, kad Sachalinas ir Kurilų salos atiduodamos sovietams, kurie tas teritorijas tik kaip veiksmus nutraukus ir užėmė. Vėliau japonai paaiškino, kad keturios aukščiau minėtos salos nepriklauso Kurilų salynui ir už tat sovietai jas laiko okupuotą neteisėtai. Sovietai iš savo pusės prieš dešimt metų buvo pasiūlę japonams atiduoti pačias mažiausias ir prie Japonijos arčiausiai gulinčias salas Habomai ir Shikotan, bet mainais už tai norėjo Japonijos neutraliteto bei pasitraukimo iš amerikiečių globos. Iš to 'biznio' nieko neišėjo, Japonija visą savo pokario politiką rėmė glaudžia santarve su JAV.

Padėtis drastiškai pasikeitė, Nixonui pradėjus ieškoti kalbos su Pe-

kinu. Japonai pasijuto išduoti lygiai taip kaip Hitleriui pradėjus karą su Sovietų Sąjunga, apietai nieko nepranešus sąjungininkei Japonijai. Tai, ir ūkiniai nesusipratimai tarp JAV ir Japonijos, paskatino sovietus ieškoti bendros kalbos su Tokio. Ten užpereitą savaitę viešėjęs Gromyko pasidėlė pasirašyti taikos sutartį ir glaudžiai bendradarbiauti ūkiniai. Japonai galėtų pastatyti vamzdžių liniją, kuria nafta iš Sibiro būtų tiekiama į Vladivostoką. Ta nafta sovietai apmokėtų japonų investuotą kapitalą. Panašų susitarimą dėl natūralių dujų tiekimo į Vakarų Vokietiją jie turi su vokiečiais.

Gromyko vizitas pasibaigė susitarimu ir toliau palaikyti glaudesnius ryšius kaip iki šiol bei pradėti derybas dėl taikos sutarties sudarymo, tačiau Japonijos ministeris pirmininkas Sato pareiškė, kad pagrindinė sąlyga taikos su tarčiai lieka tų keturių salų atidavimas. Jei sovietai su ja sutiktų, turėtų labai įdomų ir reikšmingą precedentą.

Kiekviena laisvo laiko minutė — tautinių šokių šventei

Genovaitė Dumčintė-Breichmanienė, Laisvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventės meno vadovė.

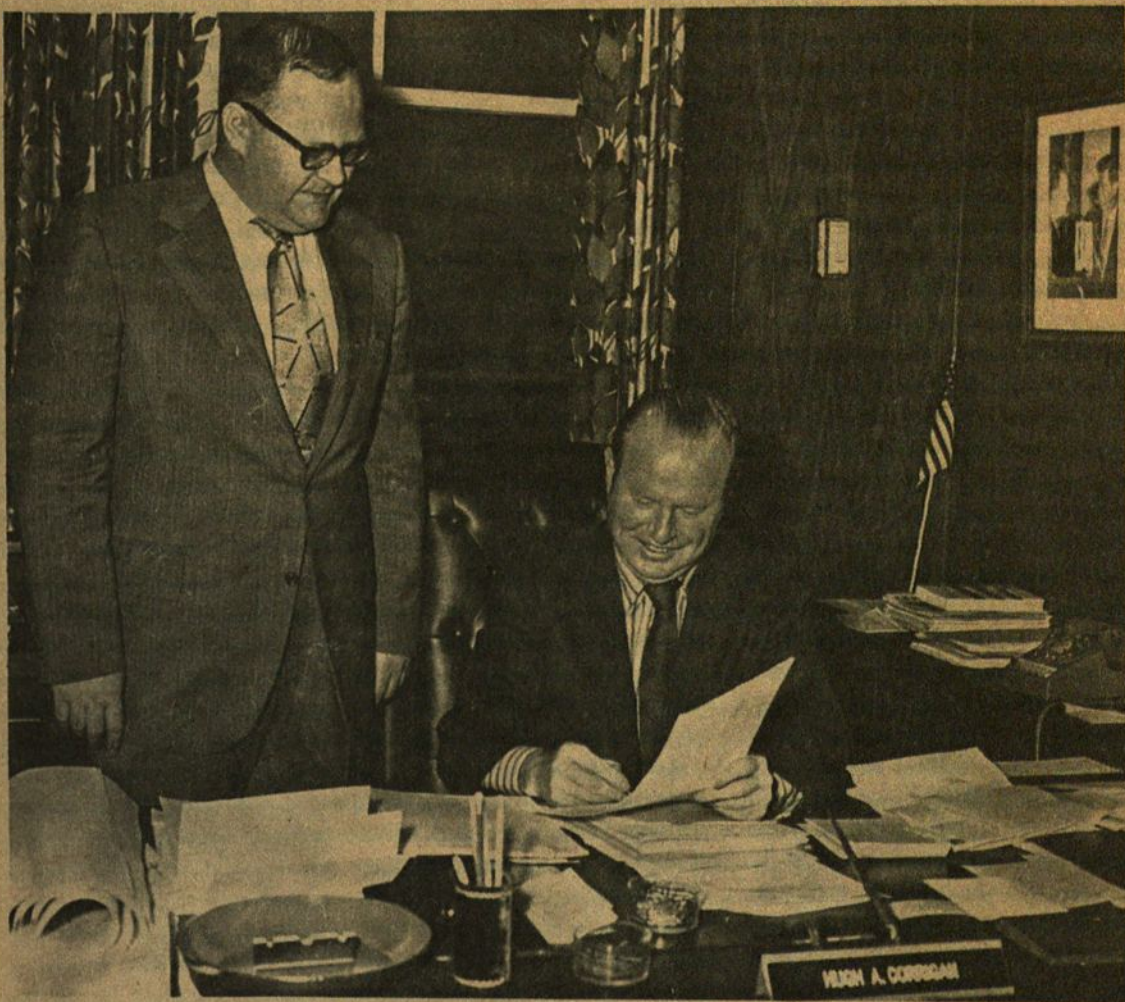
Laisvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventės rūpesčių našta kasdien vis didėja. Paruošiamieji darbai vyksta visais frontais, tačiau šventei ruošti komitetas ir meno vadovė šių darbų gausą turi tinkamai derinti, stebėti, patarti, pamokyti, nurodyti ir t. t.

Tautinių šokių šventės meno vadovei Genovaitė Breichmanienė ypač artėja rūpesčiai, kad visos tautinių šokių grupės gerai pasiruoštų šventės repertuarą.

Dėka šventei ruošti komiteto dr. Leono Kriaučiūno pastangų ir finansinės paramos, meno vadovė G. Breichmanienė Kalėdų laikotarpiu praleido Pietų Amerikoje, Brazilijoje, Sao Paulo, kur buvo suruošti Pietų Amerikos valstybės gyvenančiam lietuvių jaunimui tautinių šokių kursai.

O jau sausio mėn. 30 d. ši darbščioji meno vadovė sutinkama Chicagoje.

(Nukelta į 8 psl.)

Cuyahoga apskritis išleido proklamaciją, skelbiant 1972 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės šventę Cuyahogos apskrityje. Nuotraukoje apskrities komisierių pirmininkas Hugh A. Corrigan pasirašo proklamaciją, stebint ALT Clevelando skyriaus pirmininkui inž. A. Pautieniu.

LATVIŲ KOMUNISTŲ PAGALBOS ŠAUKSMAS

Gelbėkite Baltijos tautas nuo rusifikacijos!

Švedų liberalų dienraštis "Dagens Nyheter" ("Dienos Naujienos") išėjęs Stockholme, paskelbė 17 latvių komunistų praeigūnų atsisaukimą į kitų kraštų KP centrinius komitetus ir žymiuosius ideologus. Šį atsisaukimą gavo Rumunijos, Jugoslavijos, Italijos, Prancūzijos, Austrijos ir Ispanijos komunistinės viršūnės ir prancūzų komunistinis rašytojas Louis Arragon bei komunistinis atkritėlis Roger Garaudy. Pažymėtina, kad latvių komunistai nesikreipė nei į Lenkijos, nei į Čekoslovakijos, nei į Vengrijos, nei į Rytų Vokietijos komunistus, nes gerai žino, kad šių kraštų kvislingsai bijos pakelti balso prieš Maskvą. Ar ką pagelbės latviams Rumunijos ir Jugoslavijos komunistai, taip pat labai abejotina. Gal tik Italijos ir Prancūzijos komunistai galėtų šiek tiek įtakoti Maskvą, jeigu jie norėtų. Bet ar jie norės ir ar jų balsas neliks šauksmas tyruose? Tačiau šis latvių komunistų atsisaukimas liks istorinis dokumentas, kad net patys komunistai nebegali pakelti Maskvos tironijos ir pakęsti rusiškojo šovinizmo.

Atsisaukimo pradžioje latvių komunistai pabrėžia, kad jie neturi kito būdo įvykiams ir tie Maskvos veiksmai kenkia pačiam komunizmui, latviams ir kitoms mažoms tautom. Toliau jie rašo: "Mes viską darėme, kas mums buvo įmanoma, kad Markso, Engelso ir Lenino mokslą įgyvendintume. Bet su skausmo jausmu turi me konstatuoti, kad šitos idėjos metai iš metų buvo iškraipomos ir kad leninizmas pasidarė rusiškojo šovinizmo

M. SARGENIS
priedanga (mūsų pabr. M.S.)

Toliau atsisaukime latvių komunistai skelbia, kad Maskvos KP centrinis komitetas po II pasaulinio karo nutarė "sovietų pozicijas" Baltijos "provincijoje": Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje priverstinu rusų, gudų ir ukrainiečių gabenimu į šiuos kraštus sustiprinti ir visiems laikams užsitikrinti. Šiam tikslui pasiekti, rusai naudoja to kias priemones: 1. visiškai vietinių komunistų partijų vadovybių kontrolė, kurią atlieka rusai, 2. rusų diriguojama personalinė politika, kuri išjungia kitas tautas iš vadovaujamų vietų, 3. sunkiosios pramonės įvedimas, kuris tvarkomas ne pagal ūkinis reikalavimus, bet pagal rusiškąjį šovinizmą, 4. vasarviečių, senelių prieglaudų ir turistų viešbučių steigimas visos Sovietų Rusijos gyventojams, Baltijos kraštuose ir 5. gausios Raudonosios Armijos dalinių laikymas Latvijoje, kai tuo tarpu Baltijos tautų jaunimas karinei prievolei atlikti išvežamas į toliausius S. Rusijos užkampius.

Kaip Makvos rusifikacinės politikos pavyzdį, latvių komunistai nurodo Rygos miestą, kur kasmet atgabenama 25.000 rusų. 1939 m. Ryga teturėjo 393.211 gyv. o šiuo metu ji turi 733.000 gyventojų. Jau anksčiau Rygoje gyveno nemaža rusų, o dabar jų yra per 50%. Todėl visiškai pagrįstai latvių komunistai atsisaukime tvirtina, kad "galutinis šios rusinimo politikos tikslas yra visiškai Baltijos kraštų illedinimas į S. Rusiją". Taip, girdi, ru-

sai padarė susuomiška Kareliją, kuri surusinta nustojo buvusi autonominė S. Rusijos respublika.

Kalbėdami apie rusifikacinės politikos metodus, latvių komunistai pažymi, kad visose Latvijos organizacijose ir įstaigose, net žemlauiose, rusų kalba yra valstybinė. Ten, kur dirba beveik vien latviai, jei rusas pareikalaus, kad būtų rusiškai kalbama, latviai turi paklusti. Ypatingai sustiprinta rusifikacija prasidėjusi Latvijoje nuo Chruščiovo laikų, kai pats Chruščiovas 1959 m. atsilankęs į Latviją. Tada šimtai latvių atsakingų komunistų pareigūnų būvę pasiūstą į Sibirą. Dabar tiniai komunistų valdovai Latvijoje ir Estijoje mažai temoką latvių ar estų kalbas. Kaip pavyzdžiai nurodyti: Latvijos KP pirmasis sekretorius August Voss ir antrasis sekretorius Nikolaj Beluka, tikras rusas. Latvijos komunistų partija yra tik įrankis rusifikacijai vykdyti. Jei kas pabando Latvijoje kritiškai atsiliiepti apie komunistinį valdymą, tas tuoj atsiduria kalėjime ar priverčiamąjo darbo stovykloje. Kartais tie kritikai dingsta visiškai be žinios.

Šis latvių komunistų atsisaukimas yra anoniminis. Jį yra parašę ne patys Latvijos komunistų tūzai, kurių tarpe sėdi ir Maskvos politruakai, bet vidurinio sluoksnio komunistų veikėjai, tikri latviai, kurie atsikando bolševikinės duonos. Malonu, kad jie nors ir labai pavėluotai praregėjo ir išdrįso tiesą paskelbti Vakarų komunistams, kurie iš to-

(Nukelta į 3 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

LIETUVAITĖS UNIVERSITETO IŠKILMĖS

Sydnejaus universitetas yra pats seniausias ir, Australijoje laikomas pačiu geriausiu, turinis taip pat ir žinomiausią vardą užsienyje. Ši universitetą yra baigę jau nemažai ir lietuvių, kai kiekvienais metais į jį įstoja taip pat ir vienas kitas naujas mūsų tautietis studentas, nors įstojimo atranka čia yra labai didelė.

Darbo metų pabaigoje šio universiteto "International House" patalpose, buvo sušauktas Tarpautinis Akademinis Sąjūdis, kuriam yra duotas "Žvakės Spindulio Ceremonijos" pavadinimas. Šis sąjūdis vyksta kiekvienais metais, pasakutiniajame dalyvaujant net 23-jų tautų reprezentantams. Lietuvių tautą šiame vakare atstovavo dvi šio universiteto studentės: Birutė Leverytė ir Liuda Apinytė.

Sydnejaus, kaip ir kituose Australijos universitetuose, "International House" bendrabučiuose gyvena įvairių tautų studentai ir universitetus baigusieji, kurių tikslas, be didesnio žinių pagilimo, yra ir tarptautinis bendravimas, be jokių asmeniško ar politinių pakraipų.

"Žvakės Spindulio Ceremonija" prieš daugelį metų buvo įsteigta New Yorko universitete ir šios apeigos yra iki dabar išlaikytos viename pasaulyje. Viduryje didžiulės salės stovi didžiulė žvakė, reiškianti artimo meilę ir vienybę, kai aplinkui ratu sėdi paskirų tautų atstovai, daugumoje dėvi savo tautinius rūbus. Jie po atjardymo kalbų yra iškviesti, paminint ir jų tautą ir, užsidegus savo mažąją žvakę, atstovus perskaito šiam vakarui pritaikintą prisaiką.

Šioje šventėje, lietuvių atstovė, antrojo kurso humanitarinių mokslų studentė Birutė Leverytė, perskaitė savo pačios paruoštą prisaiką. Mūsų studentės atstovės ir buvę jų svečiai, šiame vakare susilaukė ypatingo dėmesio iš kitų atstovų, pareiškiant didžiulį susidomėjimą mūsų tautiniais drabužiais. Be šio gražaus mūsų tautos reprezentavimo, B. Leverytė yra plačiai painformavusi savo studentus kolegas apie Lietuvą, už ką šią jaunąją mūsų studentę tenka pasveikinti ir palinkėti jai ir kitiems mūsų akademikams, be pasisekimo moksle ir gražaus mūsų tautos reprezentavimo.

Sydnejaus universitete trečiuosius mokslo metus sekmingai baigė mūsų jau šio universiteto odontologijos fakultetą anksčiau baigusi G. Kazokienė. Turėdama gerą ir pelningą savo nuosavą dantistės kabinetą, ji šiuo savo darbu

ir profesija neapsiriboję, bet įstojo atgal į universitetą ir pradėjo studijuoti meną, meno kritiką ir meno istoriją. Nors pagrindiniai dirbdama savo darbe ir turėdama šeimą, ji savo pasiryžimo nepametė, bet jį tęsia su geriausiu pasisekimu. Šių studijų vienas iš pagrindinių jos tikslų yra parašyti mokslinį darbą apie mūsų didįjį dailininką M.K. Čiurlionį, kam didelį pritarimą ji yra gavusi iš savo profesorių ir paties universiteto.

Mūsų lietuvių tarpe ir ypatingai Tasmanijos salos australų tarpe, šio mėnesio pradžioje pasisklido labai liūdna žinia. Tragiškai žuvo mūsų didysis keliautojas ir Tasmanijos salos tyrinėtojas Olegas Truchanas. Dar taip neseniai Hobarto miesto laikraščiai labai dažnai aprašė mūsų šį nepavargstantį keliauninką, kuris su baidare perplaukė sriaučiausiomis kalnų upėmis vietas, kur dar žmogaus koja nebuvo įžengusi, padarydamas idomių nuoraukų, vietovių škių ir t.t., kas davė labai daug ir mokslinių žinių, kai atvežti iš tų neprieinamų kalnų slėnių eksponatai, buvo viešai rodomi, vėliau patalpinant į muziejų.

Tasmanijos sala yra mažiausia Australijos valstija, turinti apie 30.000 kvadratinų mylių ploto ir pusmilijonį gyventojų, tarp jų ir apie 300 lietuvių. Šią salą nuo Australijos žemyno skiria 120 mylių Baso sąsiauris. Paviršius yra kalnuotas, sriaučios upės, slėniai, uolos ir aiškūs buvę apledėjimo pėdsakai. Čia anksčiau buvo viena iš žiauriausių Anglijos kalnų trėmimo vietų, nes pabėgimas buvo iš čia visai neįmanomas, kai salos klimatas yra šaltas ir vėjuotas.

Turėdamas tokį nepavargstantį patraukimą keliaivimui ir nežinomų vietų tyrinėjimui, O. Truchanas ir šios vasaros pradžioje išsirengė naujai kelionei su savo baidare. Tačiau, pradėjęs palukti labai sriaučia kalnų Gordon upe, jis šį kartą jos neįveikė ir, apvirtus jo baidare, jis buvo į uolas vandens srovės užmuštas.

Tylus, visuomet susimąstęs, 48-ųjų metų Olegas Truchanas, šioje tolimoje Tasmanijos saloje, lietuvių vardą buvo išgarsinęs labai daug ir tik ši tragiška mirtis sutrukdė jam dar daugiau išskirti vietinių australų tarpe, tuo pačiu parodant mūsų mažos tautos drąsių vyrų dar didesnius atsiekimus.

Be puikaus Lituania choro Adelaidėje, jau kuris laikas kaip sekmingai ir stebėtinai gerai, dainuoja moterų kvartetas "Nemuno dukros",

kuri sudaro ponios: A. Urnevičienė, U. Jucienė, B. Budrienė ir A. Kaminskienė, akompanuojant pianistėms R. Kubiliūtei ir N. Masiulytei. Be savo viešų pasirodymų finansuojant Iz. Česnai, buvo išleista ilgojo grojimo lietuviškų patriotinių dainų plokštelė "Lietuva Tėvynė". Plokštelės išleidimas ir meninis jos lygis yra labai geras ir galės tinkamai praturtinti mūsų lietuviškųjų plokštelių jau ne taip didelį skaičių. Kaina 5 doleriai.

Oficialus Viktorijos valstijos švietimo ministerijos laikraštis "Education Gazette and Teachers' Aid" išidėjo pranešimą, kur kviečiami tarp kitų 10-ties kalbų ir lietuvių kalbos mokytojai, norintieji mokytojauti nuo pradinio (3-sios formos) iki brandos atestato (Higher School Certificate) lygio. Norintieji mokytojauti, paduoda pareiškimus Viktorijos Švietimo Ministerijai. Pamokos vyks šeštadieniais.

Melbourne savo 25-rių metų vedybinę sukaktį atšventė Albina ir Balys Steponavičiai, kurie apsidėję Ansbacho stovykloje, vėliau įsikūrė Melbourne. Turėdami puikius namus, jie augina 7-nius vaikus. Būdami geri ir susipratę lietuviai, ponai Steponavičiai išaugino ir visus vaikus stiprioje lietuviškoje dvasioje, už ką, sveikinant suaktyvininkus, telieka tik palinkėti geros ir gražios ateities.

Sausio mėnesio pabaigoje Sydnejaus Sporto klubo "Kovo" valdyba su rengė pagerbimo vakarą -- iešminę savo visiems sportininkams, kurie taip skaitlingai dalyvavo paskutinėje XXII-je lietuvių sporto šventėje, atsiekdami tokių gražių laimėjimų. Klubo pirmininkui Vladimirui Daudarui pristatius, visi laimėtojai žaidėjai buvo apdovanoti specialiomis atminties gairėlėmis, su įrašytais laimėjimais ir jų pavardėmis. Dalyvaujant apie 200 pačių sportininkų ir rėmėjų, vakaras, prie skanių mėsos kepsnių ir alučio bačkos, praėjo labai gražioje ir pakilioje nuotakoje, draugiškai suartinant koviečius dabartinius sportininkus ir buvusius veteranus, bei jų rėmėjus.

Melbourne naująjį kelionių biurą atidarė 14-ką metų šiame darbe patirtį turintis Balys Stančūnavičius. Susidomėjęs vykstančiųjų mūsų tautiečių į Jaunimo Kon-

gresą reikalais, jis suorganizavo Pan-American vakarą, kuriame dalyvavo 45 asmenys. Smagioje nuotakoje besivaišinant tipingais amerikietiškais užkandžiais, buvo diskutuota visi kelionės reikalai, vėliau stebint filmus apie Havajus, 747 Jumbo Jet ir "Swinging America", kur idomiškai parodoma kelionės išpūdziai Amerikoje. Susidomėjimas kelione yra visoje Australijoje labai didelis.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
With or without degree. Both Psychiatric and Clinical openings. Immediately available for day shift and a midnight vacancy. All Michigan civil service benefits.
Salary range \$8,728 to \$11,400 annually, depending upon education and experience.
Contact J. E. GRIFFIN
Personnel Officer
YPSILANTI STATE HOSPITAL
Box A
Ypsilanti, Michigan
or phone 313-434-3400, Ext. 115
An Equal Opportunity Employer (10-16)

JOURNEYMAN CUTTER
Must be experienced and familiar with all kinds of label cutting. Union shop, all fringe benefits. Call collect (616) 459-6221.
An Equal Opportunity Employer (4-10)

HORIZONTAL BORING MILL OPERATOR
WORK FROM BLUE PRINTS AND SET UP
ATLAS CAR & MFG CO.
1140 IVANHOE RD.
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer (7-13)

AUTOMATIC SET UP MEN
For Brown & Sharp. Must have job shop experience only. No other need apply. Full company benefits, good working conditions, and high hourly rate.
Call JOE STUPAK
216-228-7070 (10-16)

MAINTENANCE COUPLE
Must know general maintenance for apt. bldg. Wife to assist in cleaning appts. Good salary, free rent. Age 40 and over. Local refs. (313) TR 2-5801. (10-12)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
Eastern Arkansas Progressive Community 35 Miles from Memphis.
MEDICAL TECHNOLOGIST REGISTERED ASCP
Salary commensurate with experience & ability.
REGISTERED NURSES
For all services and all shifts. Excellent salary. Plus shift differential for evening & night duties.
ALSO
PHYSICIANS
GENERAL PRACTITIONERS
Liberal Personnel Policies.
Apply call or write to Administrator
FORREST MEMORIAL HOSPITAL
Box 667
Forrest City, Arkansas 72335
501-633-2020 (4-13)

TRUCK OWNERS
OWNER OPERATORS WANTED BY STEEL HAULER TO HANDLE MULTI AXLE LOADS FROM GARY-CHICAGO AREA TO MICHIGAN.
CALL 219-845-2041
MR. S. DUNNETT (7-13)

WANTED AT ONCE
1ST CLESS SKILLED
COLD HEADER MACHINE SET UP
MEN AND OPERATORS.
Also
JOURNEYMAN
MACHINE MAINTENANCE
Union Shop. Fringe Benefits.
APPLY IN PERSON
MACHINE RIVET
DIVISION OF PRO SYSTEMS INC.
21221 Hoover Rd., Warren, Mich. (7-13)

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

STASJ ŠALKAUSKĮ PRISIMINUS

Praėjusiųjų metų gruodžio 4 d. Muenchene Vokietijos Ateitininkų sendraugių valdyba suruošė prof. Stasio Šalkauskio mirties 30 m. sukakties minėjimą. Jame paskaitas apie St. Šalkauskį laikė prof. Antanas Maceina ir prof. Juozas Eretas. Pirmasis dėl ligos negalėjo į minėjimą atvykti, todėl jo paskaitą raštu perskaitė dr. Jonas Norkaitis.

Nesigilindamas į tų paskaitų turinį, norėčiau iškelti keletą pastabų. Pirmiausia labai abejotinas prof. A. Maceinos teigimas, kad "Šalkauskis yra didžiausias mūsų tautos filosofas". Prisimenu vieną gražų gyvenimo sukurta anekdotą. Viena žydaitė laikė pas prof. Pr. Augustaitį anglų literatūros kolokviumą. Profesorius žydaitę paklausė apie Byroną (Baironą). Žydaitė pradėjo Byrono apibūdinimą šiais žodžiais: "Byronas buvo didelis anglų rašytojas". Prof. Augustaitis tuoj ją pertraukė šia kritika: "Tai kaip didelis, ar ir už mane didesnis?". Mat, prof. Augustaitis pasižymėjo dideliu ūgiu. Jeigu St. Šalkauskis buvo didžiausias filosofas, tai kas buvo vidutiniai ir mažieji? Man rodos, kad Šalkauskis buvo vienas iš didžiųjų, bet ne didžiausias. Jei palygintume Šalkauskį ir Vydūną kaip filosofus, sunku būtų tvirtinti, kad Šalkauskis buvo didesnis filosofas, negu Vydūnas.

Gera aišmena prof. St. Šalkauskį kaip savo mokytoją. Jis dėstė toje gimnazijoje, kurioje man teko mokytis, logiką. Aš jau nuo tų laikų esu ištikinęs, kad St. Šalkauskis yra filosofas. Deja, A. Maceina tvirtina, kad "Šalkauskis tiek savo mokymu, tiek savo raštais filosofijai buvo atsidėjęs labai mažą". Šalkauskis tik gyvenęs filosofiskai. Man rodos, kad Šalkauskis buvo plačiausia prasme filosofas: jis skleidė ir filosofines, ir pedagogines, ir visuomenines idėjas.

Prof. J. Eretas savo paskaitoje atpasakojo St. Šalkauskio gyvenimą. Be kitų biografinių duomenų, jis pažymėjo, kad "bolševikų okupacija Stasio Šalkauskio veiklą sustabdė ir jį padarė klajokliu, niekur negaunančiu jokios tarnybos". Per pirmąjį bolševikmetį man teko nekartą Šalkausį Vilniuje aplankyti. Jis tada buvo ne klajoklis, bet ligonis, kuris maža tegalėjo judėti ir vengė žmonių, saugodamsis nuo provokatorių. Jis labai giliai išgyveno mūsų tautos ir valstybės tragediją ir, tikriausiai, dėl to peranksti atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Bene tiksliausiai bus apibūdinęs St. Šalkauskį, kaip filosofą ir žmogų, prof. J. Girnius: "Gilus mąstytojas, objektyvus tiesos ieškotojas ir drąsus jos skelbėjas, skaidrus savo kuklumu, tauriudžentelmeniškumu ir nuoširdžiu krikščioniškumu, Šalkauskis darė didelio poveikio ne tik savo mintimis bei raštais, bet ir savo asmenybe". (LE, XXIX tom., 325 psl.)

Manchasterio L.S. Klubas susirinkimas išrinko naują valdybos prezidiumą: J. Verbickas -- pirm., St. Sasnauskas -- vicepirm., J. Dubickas -- sekr., V. Rudys -- išd. Klubas išlaiko sekmadienę mokyklą, ruošiasi pastatyti salę.

Aldona Barančiukaitė ir T. Jūraitė išlaikė Lietuvių kalbos valstybinius egzaminus vidurinėse anglų mokyklose. L.N. b-vės valdyba abiem paskyrė premijas po 10 svarų.

Skulptorius Antanas Brazdys nuo š.m. sausio 8 d. iki kovo 5 d. dalyvauja jau antroje meno parodoje "Royal Academy of Arts", Londone. Išstatyti 7 Brazdžio kūriniai.

Eglė Pauliukonytė, Vasario 16 gimnazijos mokytoja, buvo nuvykusi į Londoną pamokyti lietuvių jaunimo tautinių šokių.

1971 m. gruodžio 31 d. Koenigswinteryje, netoli Bonnos, įvyko Vokietijos Jaunimo sekcijos suvažiavimas. Jame buvo išrinkta nauja valdyba: dr. Birutė Paltorokaitė -- pirm., stud. Petras Veršelis -- vicepirm., stud. Andrius Šmitas -- išd., Kristina Sutkaitytė -- sekr. ir kun. V. Damijonaitis -- reikalų ved.

Muencheno Moterų Klubas valdybą sudaro: E. Rugienienė -- pirm., R. Verselienė -- sekr., O. Sakalauskienė -- išd. ir M. Garunkštienė, B. Jalinskienė -- narės. Kontrolės komisija: J. Jurkonienė ir V. Schwaiblmaier.

Dail. T. Burba Muenchene dalyvavo dailės parodoje, kur buvo išstatyta 20 kūrinių.

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONE • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Mieli lietuviai!

Lietuvos nepriklausomybės diena, Vasario 16-toji jau čia pat. Lietuvių tauta rusų komunistų prislėgta ir naikinama, tos dienos viešai paminėti negalės. Negalės to padaryti ir lietuviai ištremti į tolimą Sibirą. Tik laisvojo pasaulio lietuviai šią dieną iškilmingai atžymės.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (VLIKas) ir Amerikos Lietuvių Taryba (ALTa) kviečia visus lietuvius Vasario 16-tosios minėjimuose gausiai dalyvauti: pabrėžti nusistatymą, kad Lietuva teisės nepriklausomai tvarkytis laisvų pasaulio tautų šeimoje niekad neišsizadės, stiprinti pasiryžimą aktyviai siekti Lieuvių tautai laisvės.

Jaunosios mūsų kartos išeivijoje parodytas užsilaikavimas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbui stiprina mūsų viltis šį tikslą pasiekti. O Kudirkos, Simokaičių, Brazinskių ir kitų tautos kovotojų pastangos bei aukos rodo, kad pavergtoje Lietuvoje nepriklausomybės siekimas yra gyvas ir stiprus.

VLIKas ir ALTa dėkoja lietuvių visuomenei už vieningumą ir už moralinę bei finansinę paramą laisvinimo darbams. 1971 metų sausio 9-tą dieną VLIKo ir ALTos vadovybės sutarė, kad Vasario 16-tosios proga renkamos aukos skiriamos Lietuvos laisvinimui ir siunčiamos ALTai. Alta savo ruožtu remia VLIKo veiklą. Matyt, kad šis sutarimas lietuvių visuomenės buvo teigiamai sutiktas, nes jis pakėlė surinktų lėšų Lietuvos laisvinimo reikalams kiekį. Kviečiame visuomenę bei organizacijas ir toliau šio sutarimo bei tvarkos laikytis. Lėšos didelė dalimi lems mūsų darbo sėkmę ateinančiais metais ir dėl to prašome aukoti dosniai, kaip ir anksčiau.

Dr. J. K. Valiūnas
VLIKo pirmininkas

Dr. K. Bobelis
ALTos pirmininkas

Pabaltijo inkorporavimas nepripažintas ir nėra jokių tikslų tą politiką keisti

SAKO VALSTYBĖS DEPAERTAMENTAS

Š.m. sausio 27-28 dienomis Valstybės departamente, Washington, įvyko užsienio politikos konferencija laikraščių, radijo ir televizijų redaktoriams. Dalyvavo arti 50 pakyvėlių delegatų iš 40 valstybių. Dr. Kostas Jurgėla atstovavo Amerikos Balso lietuvių skyrių, dr. Jonas Genys -- Draugą, M. ir A. Vaivada -- Naujienas.

Didžiausią konferencijos svarbumą sudarė dalyvavimas žymių kalbėtojų, įskaitant valstybės sekretorių William P. Rogers. Konferenciją moderavo W.D. Blair, Jr. -- asistentas valstybės sekretoriaus viešiemis reikalams.

Pirmą paskaitą, pavadinimą "U.S. -- USSR and Europe", skaitė Martin J. Hillenbrand -- valstybės sekretoriaus asistentas Europos reikalams.

Po to kalbėjo valstybės sekretorius W. P. Rogers (užsienio politikos klausimais), Nathanael Samuels (ekonominiiais reikalais), Nelson Gross (narkotikų reikalais), Samuel De Palma (Jungtinės Tautos) ir dr. John Hannah (už-

sieniams pagalba).

Dr. J. Genys patiekė tokią klausimą:

"Virš milijono lietuvių, latvių ir estų kilmės amerikiečių yra labai susirūpinę Sovietų įvykdyta Baltijos kraštų okupacija. Tas aktas prašizengia su tarptautine teise. Ar aš galiu paisyti formuoti baltų kilmės amerikiečių, kad Jungtinės Amerikos Valstybės, visokiose aplinkybėse (!), tęs politiką, kuri nepripažins sovietų įėga įvykdytos Baltijos kraštų aneksijos? Mes trokstame kad ši amerikiečių politika būtų tęsiama".

Į šį klausimą Valstybės departamento pareigūnai atsakė, kad, kaip visi žino, Baltijos kraštų inkorporavimas yra nepripažintas, ir nėra jokių priežasčių (reasons) tą politiką keisti.

Kitas dr. Jono Genio klausimas valstybės sekretoriui W. P. Rogers buvo:

"Pone Sekretoriau, jei aš teisingai užsirašiau, Tamsta minėjote, kad dabar pasaulis pasidarė gan geras. Čia aš noriu prisiminti, kad lygiai prieš 27 metus įvyko Jaltos konferencija.

1918 M. VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS REIKŠMĖ

Šis straipsnis prieš 25 metus buvo atspausdintas
laikraštyje "Mūsų Kelias" (1947 nr.15-21)

1.

1918 m. Vasario 16-tosios dienos niekas nestengs išbraukti iš lietuvių tautos istorijos, ne tik iš jos praeities rašytų lapų, bet ir iš tautos gyvenimo, iš jos gyvos, nesibaigiančios ir nėsibaigiančios buities, nes ji neužbaigė, neužantspaudavo praeities, tik aiškiai ir griežtai iškrito ir nužymėjo kelią taos ateičiai.

2.

Juk Vasario 16-toji tai stebuklingo lietuvių tautos prisikėlimo iš daugiamžio merdėjimo, kaimynus ir platesnį pasaulį nustebinęs, pasaulio istorijos rikšmingas įvykis, įgyvendinęs seną tautos poeto Barono viziją:

Lietuva kaip saulė!

3.

Vasario 16-toji per amžius niekinamos, kad ir plačiai tarptautinio mokslo išgarsintos, bet svetimšalių, dažnai to pat mokslo vyrų laikomos mirštančia, kaimynų marinuojamos senovės lietuvių kalbos ne tik

Dėlei karo įvykių ir dėl toje konferencijoje vestos silpnos užsienio politikos, devynios demokratinės valstybės su 100 milijonų gyventojų prarado teisę pasirinkti savo valdymosi formas (self-determination). Šių tautų tarpe yra Baltijos valstybės ir visos kitos iš eilės. Argalima paklausti, kokie yra planai įvykdyti teisingą, pabrėžintai teisingą, tai ką Rytinėje Europoje".

Sekretorius Rogers atsakė, kad jis tikis, kad ir šiuo reikalu reikėtų tartis, kad tarantais būtų galima daug įtampų sušvelninti.

Vakare konferencijos dalyvių priėmimo dr. J. Geniui susidarė patogi proga susitikti su valstybės sekretoriumi ir iškelti Simo Kudirkos išlaisvinimo siūlymą.

(g)

LATVIŲ KOMUNISTŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

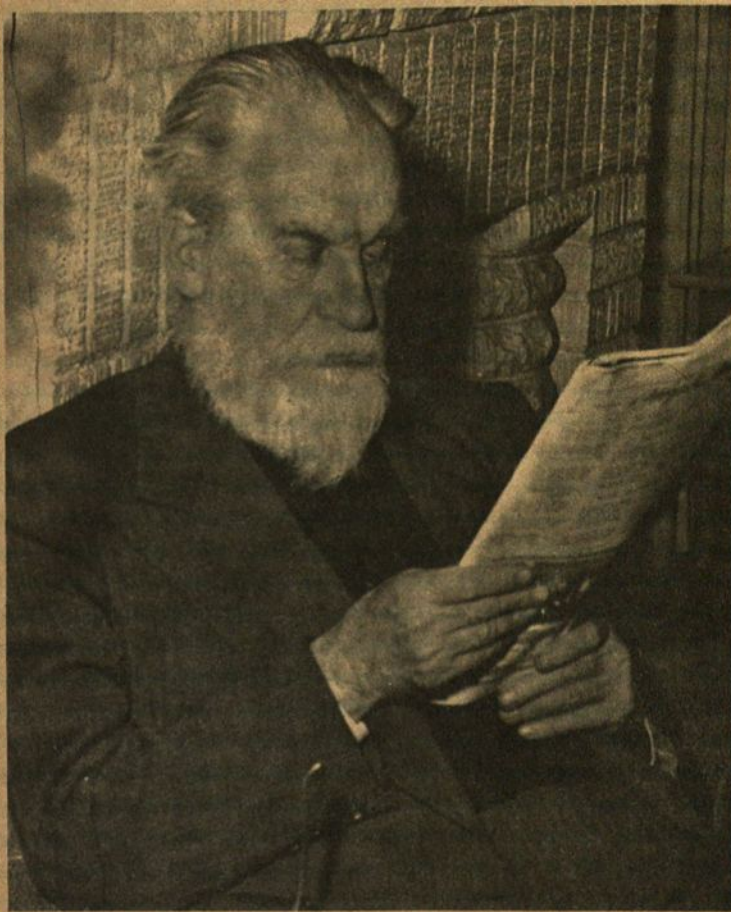
lo nepažįsta Maskvos ir ją išvaizduoja kaip politinės tobulybės viršūnę. Tačiau ne tik latvių, bet ir lietuvių, estų komunistai gerai žino, kad Maskva yra rusiškojo imperializmo vykdytoja ir mažųjų tautų naikintoja. Tik ne visi, kurie apie tai žino, turi drąsos tiesą skelbti.

Jei tokį atsišaukimą būtų į pasaulį paskelbė Latvijos pogrindžio demokratai, tai Maskva būtų rėkusi, kad tai fašistų darbas. Bet ką dabar Maskva pasakys, kada patys komunistai suprato Maskvos šovinistinius ir imperialistinius tikslus. Maskvai telieka tylėti ir rausti iš gėdos dėl rusifikacinių genocidinių tikslų Baltijos kraštuose prieš Vakarų Europos komunistines partijas.

MYKOLAS BIRŽIŠKA

mokslui bet ir tautos gyvybei išsaugoti įtvirtinimas, griežtas įvalstybinimas, ne tik suteiki-

carų dinastijos pramotė, tokia pat vokiečių kaip Prūsų Pričkai ir Viliai) Lietuvos išdraskymo ir daugiau kaip šimtmetinės maskoliškos vergi-

Prof. Mykolas Biržiška, Vasario 16 Akto signataras, miręs prieš 10 metų Los Angeles, Calif.

mas jai valstybėje tokių teisių ir padėties, kokių ji nei senovės Lietuvos valstybiniame gyvenime neturėjo, bet ir atskleidimas jai vartų į sudėtingą, subtilų moderninės kultūros pasaulį vienai po kitos sričiai lengvai ir garbingai įgalėti. Ne be gilaus pagrindo žymus lenkų kalbininkas, Vilniaus universiteto prof. Jan Otrębski 1942 m. tenyščiams lietuviams yra pareiškęs:

"Kai Antrajam Pasauliniam Karui pasibaigus tarptautinėje diplomatų konferencijoje bus svarstomas Lietuvos reikalas, lietuvių tautos teisei savo nepriklausomybei atgauti padėkite jiems ant stalo tą vieną vienintėlį dokumentą -- Lietuvos Mokslų Akademijos Vilniuje išleistą Lietuvių kalbos žodyną -- to argumento pakaks!"

4.

Vasario 16-toji tai pasaulio seniai pamirštos XIII-XV a. Mindaugo - Gedimino - Algirdo - Kęstučio - Vytauto Lietuvos -- tegu suminiatūdrėjusios, sumažėjusios, sunykstėjusios, bet ir suderintos su mūsų gadinės tautiškumo ir demokratiškumo dvasia -- viešas priminimas, įvedimas į modernių valstybių tarpą, jos valstybinio atkūrimo pradžia, po kertiniu atstatymo akmeniu padamas pats svarbus valstybinis dokumentas. Taip išsipildė Prūsų Lietuvos kun. Krauzės 1834 m. pranašavimas, kad kaip senovės Graikija jo metu, taip vėliau atsigausianti ir "Lietuvos karalystė".

5.

Vasario 16-toji tai 1773, 1793, 1795 m. Prūsų ir Maskolijos vokiečių (juk carė Kotryna II -- šimtanuošimtinė vokiečių, vokiškosios pseudo-Romanovų Povilų, Aleksandrų ir Mikalojų

jos status ir aiškus paneikimas ir nuvertimas, atviras ir griežtas atsikirtimas nuo Maskolijos -- tiek nuo tik sugriuvusios carinės, tiek nuo trumpai tepasireiškusių demokratinės, tiek nuo išgalinčios tuo metu tarybinės mažosios tautos ryžtingas stojimas prieš milžinišką valstybę ir jos grobuoniškus siekimus, savanoriškas ir be atodairinis pripažinimas ir prisiėmimas Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos paveldėjimo -- Vakarų kultūros sągybos, gynimo ir perėtikimo Rytams sunkios ir svarios pareigos, be termininis išipareigojimas Vakarų pasauliui atgauti kas čia prarastais pasivyti jo istorinės raidos greitį, pasiryžimas savarankiškai joje pasireikšti, visuotinė civilizacijos istorijon įrašyti savą, ne tik sau bet ir kitiems idomą, gražų ir reikšmingą puslapį.

Tai drauge nedviprasmiškai aiškus savarankiškos geopolitinės ir geokultūrinės lietuviškos pozicijos užėmimas dviejų pasaulių tarpe, germaniškojo ir slaviškojo, išryškinto dar 1914 m. didžiai prasmingos Vilniaus lietuvių "gintarinės deklaracijos" pareiškimu apie Baltijos gintaro kraštų Mažosios ir Didžiosios Lietuvos vienijimo pradžią (Deklaracijos autorius Stasys Šilingas žuvo Sibiro ar pauralės bolševikiniuose darbuose) paremtas Mažosios Lietuvos veikėjų 1920 m. kovo 20 d. pasisakymu už susijungimą su Didžiąja Lietuva, pradėtas būti vykdomas su 1923 m. Klaipėdos Krašto prisijungimu prie Nepriklausomosios Lietuvos, ligi pat mūsų sienų sunkiausiose kovos sąlygose Prūsų lietuvių atkakliai ginamas čia ir Vydūnai

tilžiškiui visu savo dvasiniu kilnumu, kūrybine galia ir kūno silpnumu per 50 metų vakarietiškai atlaikant siuntančio germanizmo bangas, Jankui ir Vanagaičiui nuleidžiant akių ir nuo karaliaučinių prūsinių Lietuvos ribų. Tai per visą dabartinį nepriklausomąjį Lietuvos gyvenimą, ligi ji dar nebuvo kritusi savo didkaimynių auka, gaivališkas ir ištikslintas jos veržimasis į Baltijos jūrą, atviras ir nuosirdus atinimasis su pajūrinėmis Latvijos, Estijos, Suomijos respublikomis.

6.

Vasario 16-toji tai 1794, 1812, 1831. 1863 m. Lietuvos kartų aukų ir skaudžių kančių pateisinimas ir apvainikavimas, moralinis palikuonių atpildas ir istorinis įprasminimas, Kosciuškos ir Mickevičiaus, Plioteraitės, Jacevičių, Stanevičių ir Mackevičių, Kalinauskių ir Sierakauskių, kitų dar reikšmingų ir brangių Lietuvos sūnų ir dukterų žygių įtvirtinimas tautinės lietuvių istorijos garbės lapuose. Tai griežtas praeities užskleidimas, kai lietuvių tauta iš savo tautinių, žemaitiškai aukštaitiškų, ir valstybinių, lietuviškai rusėniškų, teritorijų iš savo žemės sulčių ugdė ir kūrybinėmis tautos krašto pajėgomis aprūpino savo kaimynus.

Juk ji davė Lenkijai ir lenkams ne tik karalių Jogailą ir Jogailūnų dinastiją, didžiulius karo vadus Chodkevičių ir Kosciušką, poezijos genijų Adamą Mickevičių, didžiausią jų romanistą Krašiauski, mistiką Tovianski, kardiolus Radvilą ir Sapiehą, arkivyskupą Zaleskį veliuniškį ir Kozlovskį alytiškį, vuskupą Ruškį, pamokslininkus Kaisevičių ir Semenenką, misininką Rylą, didžiausius jų skulptorius Veliuniškį - Welonski ir Antaną Vivulskį, tapytojus Stabrovskį ir Rusczyca-Ruščią, reikšmingiausią meno kritiką Vitkevičių, didžiausią muzikos virtuozą Porderį - Paderevskį, chirurgą Juzumą-Girštautą, filologą Joną Karlaivičių ir jo sūnų muziką Mečislovą, botaniką Aleksą - Aleksandravičių, fiziologą Buivydį, antropologą Talką Hryniewiczą, istorikus Jakubovskį, Kosciolkovskį, Paškevičių, Lovmianski, kalbininką Chominskį ir daugelį kitų mokslininkų, patį Lenkijos iš numirusių prikėlėją Juozapą Ginetą Pilsudskį, Lenkų respublikos pirmąjį prezidentą Gabrielių Narutavičių ir ministrus Vasilevskį, Sapiehą, Skirmuntą, Liutkevičių, Stanevičių, Meištaivičių ir kitus, tik dar ir savo genijalaus menininko Čiurlionies jiems neatidavusi.

Rusus ji apdovanojo Gedimainiais ir Algirdais, kunigaikščiais Golicinais ir Trubekiais, ligikotrynine Romanovų dinastija, didžiuoju rašytoju Dostojevskiu, tapytoju Dobu-

(Nukelta į 4 psl.)

Vasario 16 reikšmė...

(Atkelta iš 3 psl.)

žinskiu, poetais Balmon tu ir Baltrušaičiu, mokslininkais Senkovskiu, Kovalevskiais, Kossovičium, Dogeliu, Vaškiu - Ceraskiu ir kitais, ministru Flėve, karvedžiu Hurčinu, admiralu Rušinu, karų istoriku Fuzirevskiu.

Gudams su atlaidžia šypsena ji leido iš jos savintis visus didžiuosius Lietuvos kunigaikščius ir didvyrius, visus Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos karo vadus ir valstybininkus bei administratorius, politinius ir kultūrinius veikėjus, iš ten kilusius lenkiškus ir rusiškus rašytojus, tapytojus ir muzikus.

Iš savo prūsinių lietuviškai vokiškų sričių vokiečiams ji davė filosofą Kantą, poetus Simaną Dachą, Wilhelmą Jordaną, Thielo- Mikolaitį, romanistus Sudermaną, Wichertą ir Wiechertą, kalbininką Gerulį, narsių dragūnų pulkus. Net tolimą prancūzų literatūrą apdovanojo Apollinaire-Kostrovickiu ir Oskaru Milašium.

Pagaliau, iš Lietuvos žydų tarpo lenkams ji davė garsų jų publicistą Judelį Kliacką, rusams žymiausią skulptorių Morkų Antokolskį, mokslininkų, veikėjų, žurnalistų, carui net naminį šventiką otec Savelskį. Iš Lietuvos totorių -- lenkams Sulkevičius ir Safarevičius, veikėjus ir mokslininkus, rusams -- žinomą jų ekonomistą Tuhaną Baranovskį ir kitus.

Su Vasario 16 d. posūkiu šitoks savo jėgų eikvojimas svetimųjų naujai Lietuvoje turėjo baigtis ir įtvirtinama nauja gadyne, kai ne tik tautos, bet ir viso krašto geriausios pajėgos visų pirma ją ir ji turėti aprūpinti, saviems, o ne svetimiesiems tarnauti ir dirbti. Tragingai išgy-

vendami siekiančios savo nepriklausomybės Lietuvos konfliktą sulaukiančia tai šventvagišku pasikėsiniu prieš daugiamžę tų dviejų šalių uniją Lenkija, tolimame Sibire žudosi didysis Lietuvos revoliucionierius Liudvikas Jonavičius, o Vakaruose (Šveicarijoje) Lenkijos maršalo Pilsudskio brolis Bronislovas, bet jau Varšuvos prezidento Narutavičiaus brolis Stanislovas vasario 16 d. tvirta ranka pasirašo Lietuvos nepriklausomybės ne tik nuo Rusijos ir Vokietijos, bet ir nuo tos pat Lenkijos paskelbimą, tik ir jis neapėmė šio savo vyriško žygio tautinių pasėkų ir vėliau nusižudė. Tačiau grįžta Lietuvai Baltrušaitis ir Milašius -- Balmontas atvyksta pagarbiai nusilenkti savo protėvių tėvynei, o Dostojevskio dukrė savo garsaus tėvo bent vardą, bent kilmę stengiasi su Lietuva susieti. Atbudusi Lietuva vieną po kito grąžina sau Radvilas ir Tiškevičius, Bilevičius, Putvinskis ir Narutavičius, Zubrickius, Purickius, Durickius, prišima Platerius ir Romerius, Zubovus, Dobužinskis ir Karnavičius, atskleidžia savo tautos širdį Chodkevičiui, Kosciuškai, Mickevičiui ir kitiems didiesiems vyrams iš praeities prikelti sugilapagarbiai ir meile jiems sau prisiglausti. Didieji ir mažieji - evičiai ir -avičiai, -skiai ir -ckiai vienas pro kitą -dnais, -aičiais ir dar kitaip trumpėja. Didžioji praeitis neatmezgamu tautiniu mazgu siejama sugyva atgijusios, pakilusios tautos kūryba, apimančia visas tautinio gyvenimo sritis ir vis įvairiau, drąsiau ir savaimingiau pasireiškiančia.

Mūsų laikais Lietuvos poetai ir literatai, menininkai, mokslininkai, visuomenininkai, ūkininkai, sportininkai ir kiti

VALENTINĄ GUSTAINĮ AMŽINYBĖN PALYDĖJUS (2)

Neo-Lithuania korporacija buvo pirmoji Lietuvos universitete tautinės minties organizacija ir pirmutinė kibirkštis studentų gyvenime.

Firmas žodis svariausias, pirmas žingsnis sunkiausias. Ir tas žodis ir žingsnis priklauso Neo-Lithuania korporacijai.

Neo-Lithuania savo tikslą pasirinko tautos didybę, valingą, kilnią ir taurią asmenybę bei valstybės gerovę, nes kiekvieno patrioto lietuvių sielos gelmėse glūdi ši didžioji tautos idėja.

Neolituanai, kurie visą savo egzistencijos prasmę matė nuolatinės tautos idealams tarnyboje, atliko didelį vaidmenį Lietuvos universiteto studentų gyvenime.

Vos tik įsikūrusi, ji gyvai pradėjo reikštis studentų gyvenime įvairiomis linkmėmis ir greitu laiku užkariavo universiteto vadovybės ir visuomenės simpatijas.

Tautinė idėja, tautinė kultūra ir tradicijos artimos buvo ir lietuvių studentei. Ji prijausdama kilniems tautininkų

tautos darbininkai įtvirtina jos tautinę kultūrą, Čiurlionies ir Vydo, Vaižganto ir Krėvės, Maironio, Putino ir Brazdžionio, daugelio kitų plunksnos menininkų, kalbininkų Būgos ir Jablonskio, Salio ir Skardžiaus, Atlanto laimėtojų Dariaus ir Girėno vardais, akademiniu lietuvių kalbos žodynu ir karo tenutrukta lietuviškąja Enciklopedija, net boksiningo Šarkio, krepšinininkų, šachmatininkų ir tautinių šokių laimėjimais parodo kūrybinį tautos pajėgumą ir savaimingą būdą, kiti išgarsėdami net toli už Lietuvos ribų.

(Bus daugiau)

MARIJA KASAKAITYTĖ

siekimams stojo į darbą drauge su vyrais.

Korporacija, stiprinama studentėse tautinių nusistatymų, auklėjo mergaičių tautininkių būrį, kuris pasižadėjo visada stovėti Lietuvos idealų sargyboje.

Dalyvavimas bendrame korporacijos gyvenime skatino studentes aktyviau veikti, jis nurodė jų darbų kryptį, kreipdamas jų dėmesį į Lietuvos visuomeninį gyvenimą. Kaip lietuvių inteligentių, kaip visuomenės veikėjų, jų pareiga buvo kelti visuomenę ir šeimoj lietuvišką tradiciją, gimtosios kalbos ir Lietuvos žemės meilę.

Pirmaisiais korporacijos gyvavimo metais, kada korporacijos gyvenimas buvo nesudėtingas ir nekomplikuotas, korporantės dirbo drauge su vyrais. Bet kada korporančių skaičius padidėjo, atsirado daug naujų reikalų, sumanyimų. Tada iškilo mintis organizuotis ir savarankiškai dirbti. Dirbdamos drauge su vyrais korporantės negalėjo išmėginti savo jėgų, ne galėjo pareikšti savo individualybės.

Tomis mintimis besivaduodamos, 1925 m. korporantės nutarė susiburti į atskirą mergaičių ratelį. Todėl jos kreipėsi į Neo-Lithuania valdybą, prašydamos leisti įsteigti Mergaičių Ratelį prie korporacijos Neo-Lithuania. Korporacijos valdyba su pirmininku V. Gustainiu leido studentėms neolituanėms organizuotis į atskirą Mergaičių Ratelį ir veikti autonomiškai korporacijos įstatų ribose.

Mergaičių Ratelio pirmininkės dalyvaudavo korporacijos valdybos posėdžiuose; naujų studentėlių į korporaciją priėmimas buvo Mergaičių

Ratelio valdybos kompetencijoje. Šalia Mergaičių Ratelio susirinkimų korporantės dalyvaudavo ir bendrose korporacijos Neo-Lithuania sueigose. Tuose posėdžiuose man gėko bendradarbiauti su V. Gustainiu ir sueigose girdėti jį kalbant ir diskutuojant giliom temom, lie-

čiančiom lietuvių tautos pasaulėžiūrą. Savo giliu, ramiu balsu jis mokėdavo paberti daug gražių, kilnių minčių. Geras kalbėtojas, jis savo logiška galvoseną įtikindavo klausytojus ir laikomomis mintimis išiebdavo studentų auditorijoje pakilią nuotaiką. Be to mokėsis Heidelbergo ir Sorbonnos ir Lietuvos universitetuose, jis iš-

(Nukelta į 6 psl.)

J. GRAUDA

Teisė į žodžio laisvę

Teisė į žodžio laisvę Amerikoje atremta į valstybės konstituciją ir į lietuvišką atviro žodžio mėnraštį. Ta teisė yra pagrindinė santvarkos dorybė, drąsinanti individą drąsiai nešioti tą teisę, lyg akmenį, kišenėje ir prie progos iškulti artimam langą. Šita teisė yra smarki teisė. Ypač ji smarkėja savo antroje fazėje: teisė į laisvą žodį. Tą smarkią teisę vykusiai demonstravo paskutiniojo pikniko dalyviai Chicagos scenose.

Teisė į laisvą žodį yra teisės į žodžio laisvę antroji ir efektyviausioji fazė. Nelyginant kainų išsaldymo antroji fazė atšildė kainas, antroji teisės į žodžio laisvę fazė puikiai atšildo nuotaiką. Laisvas žodis įgyja naujas savybes, kurį jis netenka būdamas įkalintas kasdieninės rutinos celibate. Laisvas žodis tampa riebus, šmaikštus, duodantis per ausį, atskambas viduriuose. Ak, kada mes, kukliamoriai, sulauksime, kaip laisvas žodis skardžiai ir dundandčiai kunkuliuos mūsų scenose ir sieks mus iš pranešimų piupitru?

-- Tai supuvusio kapitalistinio pasaulio išdaiagos, -- pasakė pažangus bimbistas lietuvis atžagareiviui, -- kalbėti apie ilgesį turėti teisę į žodžio laisvę, apie teises į žodžio laisvę fazes.

-- Kodėl gi, -- pasakė atžagareivis, -- rūpin-tis kilniais idealais yra kilnu ir ideališka!

-- Teisė į žodžio laisvę, -- pasakė pažangusis bimbistas, -- yra žmogaus įgimtoji teisė ir, pavyzdžiui, Sovietų Sąjungoje, tą teisę automatiškai iškovoja kiekvienas miręs Sovietų Sąjungos pilietis. Pavyzdys: poetas Tvardovskis.

Šiam posakiui įrodyti pažangusis tautietis išrovė iš savo kišenės aplamdytą vilnišką šluotą ir atkišo Andriaus Cvirkos piešinį.

Atžagareivis lietuvis pažūrėjo į piešinį ir pripažino pažangaus bimbisto lietuvių raciją.

Andrius CVIRKA

KARALIŪNUI REIKIA KRAUJO

VYT. ALANTAS

(8)

Novelė

Bet ji labiausiai nustemba pamačiusi ties lova palubėje kabančią sidabrinę laktą, ant kurios tupi didelis, panašus į avėdrą paukštis deimantinėmis plunksnomis laikydamas savo snape sidabrinę grandinę su pririštu gale dideliu gintaro gabalu kabaliojančiu ties karaliūno krūtine.

-- Aišku, tai Feniksas, o gal Aitvaras, -- ji galvoje prisimindama tėvą pasakojant, kad Aitvaras kartais skraidydavęs padangėmis pasivertęs auksiniu paukščiu, bet jos mintis nutraukia karalienė tardama:

-- Matai, mano sūnus jau taip nusilpęs, kad net ir gintaras jam nebedžiugina širdies.

-- Gulk, dukrele, ant stalo, aš paimsiu tavo kraujo, -- rodos sako jai motina, gailestingoji se suo.

Ji nebesipriešina, atsigula ant švariai užklosto stalo, atkiša ranką ir aiškiai pajunta aštrų švirkšto dūrį. Ji mato, kaip švirkštas prisipildo tamsiai raudono kraujo ir... tuomet viskas bežiūrint ima keistis. Ji mato, kaip karaliūno išblyškimas iš lengvėlo dingsta ir kaip ima rausvėti jo veidai, o akys vėl ima žybsėti gyvenimo džiaugsamas. Menė, rodos, pripildo tie patys didžiūnai, kurie nužengė iš rėmų, bet dabar minia dar didesnė: rodos, sienos prasiskleidžia ir minia nubanguoja kažkur iki akiračių. Didžiūnai maišosi su žemdirbiais, amatininkais, kareivomis ir darbininkais. Visi, rodos, ją triukšmingais sveikina, ir jos vardas, kaip perkūnas dunda nuo akiračio iki akiračio. Jai ding-

teli galvon, kad savo krauju ji juos visus bus pažadinusi iš letargo. Karalienė Morta ją apkabina ir motiniškai bučiuodama sako:

-- Tu išgelbėjai mano giminę!

Jos motina, gailestingoji sesuo, tebevilkėdama baltu chalatu ir stovėdama laboratorijos tarpduryje, rodos, jai iš tolo moja džiaugsmingai sveikindama.

Karaliūnas, rodos, vikriai iššoka iš lovos ir priklaupęs ant vieno kelio, kaip ji matė viename viduramžius vaizduojančiame filme, bučiuoja jai ranką tardamas:

-- Tu išgelbėjai mano gyvybę, aš tave parjodinsiu namo ant savo žirgo!

Dabar, regis, jis vilki sidabriniais šarvais, jo pentinai švytruoja sidabru, o puikus žirgas pabaltotas prabangiu tymo balnu. Aplink susispietę didžiūnai ją pagarbiai pakelia ir pasodina į baltą ir, rodos, jie iškarto ima šuoliuoti zovada. Drungnas vėjelis jai šiuļvena ausyse, ji užsimerkia ir sumalonumu atsiduoda jojimo ritmui. Bet jai staiga dingtelė galvon, kaip jie išjos į paviršių siauru, įviju urvu? Ji atsimerkia ir, regis, siaubo perimta mato, kad jie dideliu greičiu artinasi prie urvo angos.

-- Stok, mes neišlįsim siauru urvu, stok! -- Ji rodos, ima šaukti ne savo balsu, bet raitelis, rodos, jos negirdi ir lekia zovada angos link. Vis labiau šaukdama ir neišpasakytai persigandusi ji pabunda pašokdama ant lovos.

Ryto brėksmė sunkiasi pro atvirą langą. Ją nupurtė vėsa. Ji guli skersai lovos neužsiklojusi ir veidrodyje mato sutaršytus plaukus ir dar neatsipeikėjusias nuo išgąsčio akis.

-- Aš grįžtu iš Vilniaus! -- ji murma be intonacijos balsu ir priduria: -- Kvailystė!

Iššokusi iš lovos ji uždaro langą, užskleidžia užuolaidas ir vėl griūva į lovą užsiklodama ir tuojau užmiega ramiu, giliu miegu.

Pabudusi vėlai rytą ji ilgai guli žiūrėdama į

lubas ir prisimindama sapną su visomis smulkmenomis. Ji buvo kažkur skaičiusi, kad kartais sapnai gali būti realesni už pačią tikrovę. Aišku, ji tokiomis nesąmonėmis netiki, bet jai staiga dingtelė galvon, kad kažin ar šiąnakt ji tik nebus prarėgėjusi, kas slypi už tos uždagsties, kuri plūduriuoja jos dvasios akiračiuose? Tėvas sako, kad pasaulyje kiekvienas savaip kuprotas ir savaip dūksta, bet ar aš tokia esu? -- ji galvojo. -- Visada žinotau esanti rimta moteris, bet ar manęs negundė kip šiukas žvilgterėti, kas slypi už tos mano "žinojimo" ribos? Feniksas, Aitvaras yra legenda, gintaro gydomoji galia ir jame slypinti lietuvių sielos dalelytė yra mistika, karaliūnas sergąs anemija yra sapnas, bet aš pati nesuprantu, kodėl tame iracionaliame pasaulyje aš nesijaučiu svetima? Atvirkščiai, jaučiuos kone geriau, kaip prie "vaisių ir žolių" lovio! Argi lig šiol pati savęs nebūčiau pažinusi? Juk aš taip mėgau prašmatnauti su savo realizmo filosofija ir laidyti nuodingas strėles į romantikus! Juk ar nebūtų nesąmonė tikėti, kad per vieną naktį būčiau atsiprotėjusi, susiradusi save ir patikėjusi, kad kartais sapnas realesnis už pačią tikrovę? Jei nori surasti save, prarask save, pasakė kažkoks nekvailas išminčius. Gal dėl to aš taip ilgai ir negalėjau persigalėti ir apsispręsti už ko tekėti, kad nebuvau suradusi savęs, kad važiauvau netikromis vėžėmis? Legendos, vizijos, sapnai žiburiuoja kažkur už tikrovės ribų, bet ten labai švie su ir gražu ir kažin, ar jie nėra tikroji tikrovė? Tur būt, Vytenis teisus sakydamas, kad mes užduosime nustoję ilgėtis Grožio! Jei karaliūnui taip labai reikia mano kraujo, duokim jam: ar man gaila? Ypačiai jei mano kraujas gali išgelbėti jo gyvybę?

Laima pašuko Vytenio telefono numerį ir pasakė:

-- Atvažiuok pas mus pusryčio ir atsivežk sužadėtuvių žiedus!

(Pabaiga)

Jaunoji Karta

Redaguoja JORŪNĖ JONIKAITĖ

Jaunimo kongreso atstovai

Siekiant, kad II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso organizacija turėtų galimai daugiau atramos taškų visuose lietuvių gyvenamuose kraštuose bei jų rajonuose, įvesta atstovų institucija. Tai būtų, tarytum visų kraštų lietuvių jaunimo atstovų susirinkimas ar seimas. Viso tokių atstovų galės būti 250 asmenų. Atstovų rinkimų taisyklės priimtose Jaunimo Kongreso Komiteto posėdyje, 1971 m. rugpiūčio 22 d. Plačius rinkimus vykdė, ją tvarką, išeinant iš krašto sąlygų, nustato, Lietuvių Bendruomenės ar krašto lietuvių centrinės organizacijos.

Atstovais gali būti renkami (skiriami): a) lietuvių jaunuoliai-ės, turintys 18-30 metų amžiaus, b) mokantieji pakankamai gerai lietuvių kalbą, nes ji oficialioji visų kongreso posėdžių bei protokolų ir susiži- nojimo kalba, c) pageidaujama, kad atstovai būtų iš tų, kurie reiskiasi jaunimo ir apskritai lietuvių veikloje. Tu- ri būti galimai platesnės sąlygos atstovus rinkti tiek lietuvių jaunimo organizacijų nariams, tiek organizacijoms nepriklausančiam jaunimui tarp 16-30 metų amžiaus.

JAV jaunimo atstovus renka LB apygardomis, tiesioginiu, lygiu, visuotiniu ir slaptu balsavimu. JAV išrinkti viso 90 atstovų, kuriuos sudarys apygardose išrinktieji, būtent: Vidurio Vakarų -- 34, New Yorko -- 13, Detroito -- 7, Hartfordo -- 7, New Jersey -- 7, Pietryčių -- 7, Clevelando -- 6, Bostono -- 5 ir Vakarų -- 4.

Kanada išrinkti 35 atstovus, kurių dalį deleguos jaunimo organizacijos, o kitą dalį išrinkti LB apylinkėse. Australija jau yra sudariusi kongreso reikalams keturis rajoninius komitetus (Adelaidėje, Melbourn, Newcastle ir Sydnėje) kurie išrinkti savo rajonų atstovus į kongresą. Šie komitetai, koordinuojami centrinio komiteto (pirm. J. Neverauskas) rūpinasi ne tik atstovų išrinkimu, bet ir jiems reikalingų kongresinių išlaidų padengimu. Todėl Australijos žemynė kongreso mintimi jau kuris laikas vyksta įvairūs renginiai: susirinkimai, šokių vakarai, festivaliai ir pan.

Bendrai visi Europos, Pietų ir Centro Ameri-

kos ir Australijos kraštai į kongresą galės išrinkti ir atsiųsti viso 125 jaunimo atstovus-ės.

Kongreso komitetas puoselėja mintį, kad kiekvienas atstovas a) pilnai atstovautų ji rinkusių interesus. Jis turėtų susipažinti su savo rinkėjais ir žinoti kas jaunimui rūpi, kokius klausimus jis kelia, kokių atsakymų jis ieško; b) norima, kad atstovo pareigos nesibaigtų su kongreso uždarymu. Atstovai turi likti vadovais savuose rajonuose visiems kongrese tartiems ir jo apibrėžtiems darbams, uždaviniais vykdyti. Komiteto manoma, kad "kongresas turi būti ne tik entuziazmo ir informacijos šaltinis, bet turi būti vieta, kurioje jaunimas išdiskutavęs dabartį, suplanuotą kas darytina ateityje". Atstovai turi išipareigoti dalyvauti visose paskaitose ir diskusijose. Jis turėtų surinkti nustatytą jaunimo petičijos parašų kiekį iš savo vietovės ir jį įteikti Petičijų Komisijai kongreso metu. Kiekvienas atstovas turėtų surasti nors vieną mecenatą. Jis turėtų parašyti nors vieną referatą jam rūpima tema ir jį teikti Programos komisijai. Atstovas turėtų aktyviai dalyvauti tautinėje veikloje po Kongreso mažiausiai iki sekančio Kongreso...

Šiame Kongrese, be- rods, pirmą kartą bus paties jaunimo renkami jaunimo atstovai viso laisvojo pasaulio mastu. Tai yra didelis bandymas. Ar jis pasiseks, priklausys nuo rinkimų demokratiškumo, informacijos apie rinkimus jaunimo tarpe skleidimo ir nuo pačių atstovų. Šio bandymo negali

me. nuneigti jam nepasibaigus. Pasisekimas ar nepasisekimas bus matomas Kongreso metu ir Kongresui pasibaigus", sakoma Kongreso žiniaraštyje.

Pabaigai belieka pastebėti, kad visuose kraštuose kongreso atstovai turi būti išrinkti iki 1972 m. vasario 16 dienos.

JORŪNĖ JONIKAITĖ

Skubame pasidalinti su mūsų skaitytojais žinia, kad Jorūnė Jonikaitė maloniai sutiko redaguoti naują Dirvoje įvedamą skyrį "Jaunoji Karta". Šiuo metu viso laisvojo pasaulio lietuvių dėmesį į save traukia antrojo jaunimo kongreso klausimai. Todėl, atrodo, visiškai tikslinga, kad ir "Jaunosios Kartos" redaktorė būtų Chicagoje, kur galės asmeniškai susižinoti su daugeliu aktyvių ir vadovaujančių jaunuolių, kalbamo kongreso planuotojų bei organizatorių. Tačiau "Jaunosios Kartos" skiltys skiriamos ne vien Jaunimo Kongreso temoms, o bendrai lietuvių jaunimo reikalams, jo veikdvi ir darbams nušviesti bei iškelti.

Jorūnė Jonikaitė augusi toje pat Chicagoje. Čia lankiusi tiek bendrojo mokslo, tiek lietuvių mokyklą, čia pradėjusi organizacinius žingsnius skautų eilėse, o pradėdama koldedžo studijas įsijungusi ir į Korporaciją Neo-Lithuania. Jorūnė Missouri Universitete studijavo žurnalistiką, bet pabaigai grįžusi į Chicago, pagrindinė studijų šaka pasirinko anglistiką.

Pastaruoju metu Jorūnė Jonikaitė sėkmingai dirba, kaip redaktorė Southwest News-Herald, rajoniniame savaitraštyje, Chicagoj. Šio laikraščio apimtyje yra ir Marquette Parkas, todėl ne vienas šio rajono lietuvių reikalas buvo aprašytas jos plunksna. Jorūnė priklauso Lietuvių žurnalistų Sąjungai.

"Nėra daug jaunimo rašančio lietuvių spaudos puslapiuose. Dar mažiau jaunų jėgų matome redaktorių kėdėse", — rašoma tik ką išėjusiame Jaunimo Kongreso žiniaraštyje, redaguojamame Eglės Juodvalkytės. Dirva džiaugiasi, galėdama pristatyti jaunąją pajėgą Jorūnės Jonikaitės asmenyje, žada jai savą talką ir to pat laukia iš visų lietuvių, o ypač lietuviškojo jaunimo, gyvenančio šiame krašte ir visur kitur.

DIRVA

• Korp! Neo-Lithuania Chicagoje rengia Vasario 16 d. minėjimą š. m. vasario 13 d., 3 val. p. p. Lietuvių Tautinių Namų salėje, 6422 So. Kedzie Ave.

Programoje fil. Vytauto Kasniūno paskaita, meninė dalis išpildoma jaunųjų korporantų ir kavutė.

Visi korporantai (ės) su šeimomis bei artimaisiais ir lietuviškoji visuomenė kviečiami minėjime dalyvauti.

Jie valandėlei mus nukėlė į gražių dainų, muzikos ir literatūros pasaulį. Iš kairės: muz. A. Vasaitis, Jūratė Jakštytė ir sol. Audronė Simonaitytė, atlikę meninę programą Jaunimo Centro vakarienėje, Chicagoje.

Lietuvių Foto archyvo nuotrauka

Į sceną ateina lyrinis sopranas

Šių metų vasario mėn. ji dainuos universiteto atrinktų solistų koncerte su simfoniniu orkestru, kas rodo, kad mūsų Audronė Simonaitytė yra gerame kelyje į gražią ateitį.

Lietuviškame gyvenime ją išvydome prieš keletą metų. Jos kuklus ir pirmas pasirodymas bene laikytinas neolitu- anų stovyklos Dainavoje metu, 1971 metais. Pirmieji žingsniai rodė, kad Audronė turi ateitį. Vėliau ją girdėjome Aidučių ansamblyje dainuojant kaikiurių dainų solo partijas. Stipriai pasirodė Lietuvių tautinių namų atidarymo programoje.

Gi pats sunkiausias uždavinys jai atitekęs — atliekant Jaunimo centro vakarienes metu ilgesnį gana sunkią meninę dalį.

Ši didesni bandymą ji atliko prideramai gerai, publikos buvo parodytas šilts dėmesys ir Audronės atėjimas į lietuvišką sceną tikrai džiuginantis.

Žinoma, dar daug teks dirbti, dar teks daug padėti pastangų, kad užsitikrinus sau ateitį. Tačiau Audronė Simonaitytė tuo neabejoja, savo tikslo siekia ir jį pasiekia.

Pokalbio metu ši atviro širdies lietuvaite dar daug gražių planų atskleidė, dar jos užmojų tik gera pradžia, bet ją lydi gyvenimo skaudžios patirtys, užsigrūdinimas ir ryžtas.

Ji, tikėkime į lietuvišką sceną ateis sugrąžia dovana. O dabar ji yra įnykusi į studijas universitete, nuoširdžiai dirba kaip chormeisterė Vyčių chore ir talkino "Grandies" tautinių šokių grupei, ruošiant lietuviškųjų vestuvių fragmentą.

Miela Audrone, tegul tavo graži daina džiugins ateityje mus dar ne vieną kartą.

Publika po kiekvienos jos dainuotos dainos ilgai plojo. Ji scenoje stovėjo tiesi, kiek susinervavusi, bet jos paslėptą rūpestį protarpiais nuspalvindavo maloni giedra. Ji dainavo su giliu įsijautimu, ryškiai tar- dama žodžius, gražiai valdydama dar jauną, bet spalvingą balsą.

— Į sceną ateina nauja pajėga, gražus lyrinis sopranas — kalbėjo

muzikos srityje nusi- manęs.

Koncertas baigėsi. Publika ne tik solistę, bet ir kitus programos dalyvius šiltai sutiko... Ir tai buvo paskutiniojo jaunimo centro vakarienėje.

Ji, naujoji solistė — tai Audronė Simonaitytė, savo gyvenimo kelią bekreipianti į muzikos pasaulį.

Kai uždanga užsiskleidė, jaunosios solistės širdis dar vis stipriai plakė, nors rankose graži dovana — puokštė gyvųjų gėlių už jos gražų dainavimą.

Ši simpatinga, kukliai pavadindamas, mergaitė miela ir maloni pokalbyje. Ji atskleidžia savo gyvenimo daug paslapčių, kurių, dėja, šiandien dar išsakyti negalime viešai...

Valandėlei stabtelėjo me mieloje tėviškėje. Šiauliuose. Jos vaikystė tokia vieniša, daug skausmo ir išgyvenimų pakėlus. Bet gimtosios tėviškos meilė tokia tyra, krikščioniška, nors ašaromis ir vargais puošta.

-- Dainuoti pamėgau nuo pat vaikystės. Tada dainavau skausmą, nors ir vaikišku balse- liu. Bet mane viliojo dainos ir muzikos pasaulis. Tuo keliu ryžausi eiti jau prieš ne kurį laiką. Studijavau muzi-

kos pedagogiką, dainavimą ir net dirigentės lazdėlę neblogai valdžiau... — juokaudama pasakoja maloniai besišypsodama Audronė Simonaitytė.

Nuskubėjo keliolika pavasarių ir vasarų. Likimas atvedė į naujus gyvenimo horizontus. O dabar ji studijuoja Roosevelto universitete muzikos pedagogiką ir dainavimą kaip pagrindinius dalykus. Netrukus šiame universitete šias užsimotas studijas baigs, tačiau čia nebando sustoti, o sieks tolimesnių aukštumų ir galbūt turėsime šios srities savo profesorę.

Jauną ir talentingą solistę Dievulis apdovanojo daug kuo: grožiu, švelnumu, malonia siela ir, žinoma, talentu. Tad jos ryžtas ją gali nuvesti į gražias pasirinktoje srityje aukštumas, o ji, atrodo, to rimtai ir siekia.

Dainavimo mokosi pas profesorę E. Ganze. Audronė dainuoja, be lietuvių, vokiečių, italų, prancūzų, rusų ir anglų kalbomis. Ji jau yra koncertavusi universiteto viešuose koncertuose, kuriuose dainuoja tik atrinkti, geri solistai. Jų tarpe matome ir mūsų Audronę Simonaitytę. 1971 m. pavasario semestre konkurso keliu laimėjo Diumano vardo piniginę stipendiją.

J. Janušaitis

Zita Štarkaitė iš Philadelphia ir Marytė Dambriūnaitė iš Washingtono praveda linksmavakarių moksleivių ateitininkų žiemos kursuose Dainavoje.

Rimo Ignaičio nuotrauka

Pirmojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso dalyviai, popietėje pas neolituos, fil. Jono ir Vincentinos Jurkunų vasarvietėje, Beverly Shores, Indianoje. Prie stalo sėdi a. a. J. Bačiūnas su ponija. L. Hofmanienės nuotrauka

V. Gustainį...

(Atkelta iš 4 psl.)

siskirdavo iš studentų tarpo savo erudicija ir gilia inteligencija.

Jis būdavo švelnus, malonus kolega, draugiškas su korporantėmis ir didelis moterų laisvių (emancipacijos) šalininkas.

Iš pat pirmųjų dienų Mergaičių Ratelis įsijungė į mūsų Alma Mater gyvenimą ryškiai ir gyvai. Nors buvome dar tik dalis Neo-Lithuania korporacijos, tačiau jau pradėjome gyventi savo atskiru gyvenimu. Ruo-

šėm paskaitas, koncertus, arbatėles.

Mergaičių skaičius korporacijoje metas iš metų daugėjo; jas patraukdavo kilnūs korporacijos Neo-Lithuania idealai ir linksma, jaunatviška nuotaika. Pro mano akis praeina visos anų laikų korporacijos gyvenimas, spalvingas ir įdomus kaip filmo juosta.

Bet gyvenimas iškėlė naujų uždavinių ir korporantės nutarė atsiskirti nuo Neo-Lithuania korporacijos ir įsteigti savo atskirą korporaciją tais pačiais pagrindais kaip ir Neo-Lithuania.

1928 m. XII. 8 d. neolituanės oficialiai atsiskyrė nuo Neo-Lithuania korporacijos ir įsteigė naują Filiae Lithuaniae korporaciją, kuri palaikė glaudžius ryšius su Neo-Lithuania. Šūkis "Pro Patria" paliko bendras su Neo-Lithuania korporacija.

Filiae Lithuaniae išaugo iš Neo-Lithuania korporacijos ideologijos ir ta ideologija liko pagrindu Filiae - Lithuaniae ideologijai.

Mes Filiae - Lithuaniae -- Lietuvos dukros, Lietuvos atgimimo vadų kilnių idealų pažadintos gyventi išaugo

į skaitlingą ir pirmą Lietuvos universiteto korporaciją.

Savo kelrodžiu pasirinkom mylimo tautos dainiaus Maironio žodžius:

Paimsim arklą, knygą, lyrą,
Ir eisim Lietuvos keliu".

Mes dirbom rimtai, su užsidegimu, bet jaunai korporacijai reikalinga buvo parama ir patarimai. Ir tą nuosirdų patarimą ir paramą mes gaudavom iš mūsų korporacijos Neo-Lithuania draugų, tuometinių korporacijos pirmininkų:

V. Gustainio ir J. Čiburo.

V. Gustainis giliai suprato mergaičių norą organizuotis ir savarankiškai dirbti. Jis pritarė mūsų pastangoms ir kiek galėdamas padėjo.

Tačiau nepamainomas ir nuolatinis mūsų patarėjas buvo korporacijos garbės narys, kan. J. Tumas-Vaižgantas.

Korporacija mums buvo patriotizmo ir aukštų idealų mokykla, ir iš jos mes išėjom į plačiuosius Lietuvos kelius nešti šviesą ir kilnius tautos idealus.

V. GUSTAINIS
ŽURNALISTAS IR
POLITIKAS

V. Gustainis pasižymėjo ne tik korporacijoje Neo-Lithuania savo gražiom ideologinėm kalbom, bet ir lietuvių spaudoje kaip gabus žurnalistas. V. Gustainis 1927 ar 28 -- 1932 m. buvo "Lietuvos Aido" vyriausiasis redaktorius. Jo vedamieji straipsniai atkreipdavo dėmesį savo plačiom pažinrom, savo giliu logišku galvėjimu ir puikia lietuvių kalba. (Mus stebino, kad savo vedamuosius jis diktudavo mašininkei ne iš rašto bet expromptu.)

Kartais uželdavau į "Lietuvos Aido" redakciją Laisvės Alėjoj išeiti vieną kitą straipsnėlį. V. Gustainis korporacijos draugiškumo vardan įdėdavo juos.

1935 m. V. Gustainis išvažiavo neoficialiai į Varšuvą kaip Lietuvos spaudos atstovas. Mokėdamas daug kalbų, jis per trumpą laiką Varšuvoj išmoko lenkiškai.

(Bus daugiau)

TRUMPA PAMOKA TOLIMO PASIKALEJIMO

1. Skambinkite tiesiog numeris numeriu. Dažniau taip, negu ne. Skambinant asmuo asmeniui gali kainuoti tris kartus daugiau.

2. Sakykime, kad jūs pradėjote kalbėti tolimu atstumu ir buvote pertrauktas. Taip atsitinka. Jeigu tai atsitiko, paprasčiausiai paskambinkite operatoriui ir mokėstis atitinkamai pataisyti.

3. Žinokite kada geriausiai skambinti. Atsiminkit. Paprastai yra pigiau vakare ir pigiausiai savaitgaliais.

4. Jeigu nežinote tolimame mieste numerio, skambinkite telefono patarnavimui ir tą miestą, kur norite skambinti. Veltui. Išsukite 1, paskui area code numerį (jei jis skirtingas nuo jūsų miesto) ir tada 555-1212.

5. Jūs skambinate tiesioginiai ir išsukote klaidingą numerį. Ir vėl paskambinkite operatoriui ir paaiškinkite kas atsitiko. Jums nereikės mokėti už skambinimą.

6. Planuokite savo tolumo atstumo skambinimą iš anksto. Pasidarykite pastabas jeigu reikalinga. Jūs nustebsite kiek laiko (ir pinigų) galite sutaupyti.

7. Skambinkite tiesioginiai. Jūs taupote kada skambinate patys be operatoriaus pagalbos tolimame atstume numeris numeriu. Ir pagaliau, jei turite klausimų dėl tolumo atstumo skambinimo, patikrinkite nirmutinius puslapius savo telefono knygos. Pamoka užbaigta.

A SHORT COURSE ON LONG DISTANCE.

You can save money on long distance. Easy. Without giving up a single call. Here's how:

1

Call station-to-station. More often than not, calling person-to-person can cost three times as much.

3 Know the best times to call. Remember. It's usually cheaper in the evening, even cheaper on weekends.

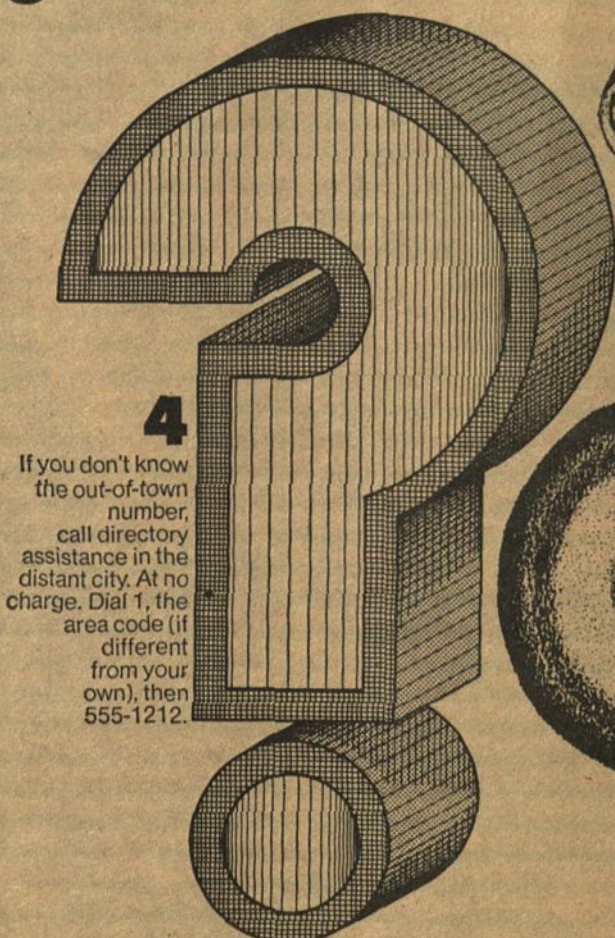
2

Let's say you're talking long distance and you're cut off. It happens. When it does, simply dial the operator. The charges will be adjusted.

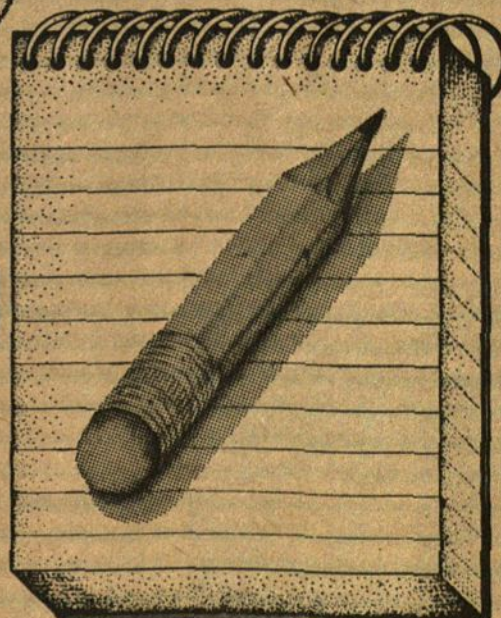

5

You're dialing direct and you dial the wrong number. Again, get in touch with the operator and explain what happened. You won't be charged for the call.

4 If you don't know the out-of-town number, call directory assistance in the distant city. At no charge. Dial 1, the area code (if different from your own), then 555-1212.

6 Plan your long distance calls in advance. Make notes, if you have to. You'll be amazed at the time (and money) you save.

7

Dial direct. You save on out-of-state, station-to-station calls you dial yourself without operator assistance. And finally, if you have any questions about long distance, check the front pages of your phone book. Class dismissed.

Ohio Bell

NAUDOKITE SAVO
TELEFONO PILNĄ
VERTE.

USE YOUR PHONE FOR ALL IT'S WORTH.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

VASARIO 16-OSIOS MINĖJIMAS CLEVELANDE

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 metų sukakties minėjimas įvyksta šį sekmadienį, vasario mėn. 13 d. sekančia tvarka:

Šv. Mišios: 10 val. Naujos liet. parapijos bažnyčioje. Mišių metu giedos Čiurlionio Ansamblis. Prieš Mišias, vėliavų pakėlimas parapijos aikštėje.

10:30 val. Šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje.

Iškilmingas minėjimas: 4 val. Naujos liet. parapijos salėje.

Kalbas pasakys Cuyahoga Apskritis komisyonierius Frank R. Pokorny ir visuomenininkas inž. Jonas Jurkūnas iš Chicagos.

Meninėje dalyje pasirodys LTM Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas komp. Alfonso Mikulskio, kuris išpildys keletą dainų ir taip pat bus pastatyta akademiniame stiliumi Bernardo Brazdžionio poemos "Vaidila Valiūnas" inscenizacija, režisuota aktorius Zigmo Peckaus. Šiame pastatyme dalyvauja: Z. Peckus, I. Gatautis, V. Žilionytė ir Z. Dučmanas, taip pat Čiurlionio Ansamblis su kankliu orkestru.

Visos Lietuvių organizacijos prašomos dalyvauti pamaldose ir minėjime su vėliavomis ir visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai atsilankyti. Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalam.

Minėjimas bus trumpesnis už ankstesnius.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

• A. B. Karkliai ir E. P. Mikšiai išvyksta atostogoms į Floridą, Juno Beach pas A.

Sausio 23 d. Clevelando šauliai iškilmingai paminėjo Klaipėdos sukilimo sukaktį. Nuotraukoje iš kairės: pranešėja Ž. Kliorytė, kalba kuopos pirmininkas dr. K. Pautienis, prie stalo paskaitininkai J. Krygeris ir J. Baublys.

V. Tomkus. Jis jiems praneša, kad šiuo metu į Juno Beach labai daug atvyksta atostogautojų, todėl esą būtina iš anksto padaryti vietos užsakymus. Čia Golf-štromo srovei esant tik dvi mylios nuo kranto, kasdien žmonės maudosi Atlante. Be to, nesą tokios drėgmės, kaip kitose Floridos vietovėse, nes Juno Beach yra 25 pėdos aukščiau jūros lygio.

GRANDINĖLĖS RĖMĖJAMS

Sausio 19 raštu "Internal Revenue Service" pranešė, kad Grandinėlei yra pripažintas "tax exempt" statusas. Oficialus grupės vardas — Grandinėle - Lithuanian Folk Dancers.

Visi, savo pinigine auka prisideda prie grupės augimo, turi pilną teisę ir privilegiją už aukotą sumą nemokėti federalinių mokesčių.

"Tax exempt" statusas buvo išrūpintas ilgmetės Grandinėlės šokėjos Ingriodos Bublienės, grupės reikalų reprezentantės šio

krašto visuomenės tarpe. Aš ir visa grupė Ing. Bublieniei reiškiamo nuoširdžią padėką.

L. Sagys

CLEVELANDO 5 IR 53 BŪRELIŲ NARIAI RĖMĖJAI RODO DOSNUMĄ

Lietuvių Vasario 16 gimnazijai remti Clevelando 5 ir 53 būrelių nariai rėmėjai Benjaminas Paulionis, prisijungdamas savo 12 dol. paramos įnašą už 1972 m., pridėjo šių būrelių globotinėms 7 klasėms mokinei Marinei Nutautaitėi ir paskutinės klasės mokinei Nijolei Žutautaitėi dovanų po 5 dol. kiekvienai.

Narys rėmėjas Jonas Kristolaitis vietoje 12 dol. paramos, prisijungė gimnazijai už 1972 metus 17 dol. ir Pranas Karalius vietoje 12 dol. prisijungė 15 dol.

Be to minėtų būrelių pusė narių rėmėjų per šiuo metų sausį mėnesį prisijungė savo įnašus už 1972 m. Tėnk šia proga su malonumu pažymėti narių rėmėjų susirūpinimą vasario 16 gimnazijai šiais metais anksčiau savo pareigą atlikti. Prašoma ir likusius narius rėmėjus savo paramą gimnazijai prisijungti galimai anksčiau.

Steponas Nasvytis
5 ir 53 narių rėmėjų
būrelių vadovas

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Didžiausia sporto paroda, stovyklavimo įrankių ir laivų Clevelande Public Hall atidaroma kovo 17 d. bus išstatyta apie 900 laivų, stovyklavimo įrengimų, palapinių, su nurodymais kur stovyklauti nuo Alabamos iki Aliaskos. Kas mėgsta stovyklauti, žvejoti, šioje

parodoje ras sau daug įdomybių.

DIDŽIOSIOS ŽAIDYNĖS CLEVELANDE

Š. m. balandžio 23-24 d. Clevelande įvyks 1972 m. Š. Amerikos Lietuvių metinės žaidynės, kurių programa apims krepšinį, tiklinį ir stalo tenisą. Šias XXII-sias žaidynes sportinės vadovybės pavedimu vykdys Clevelando LSK aibas.

Apie 40 krepšinio ir apie 20 tinklinio komandų suvažiuos varžytis 7-se klasėse krepšinyje ir 5-se klasėse tinklinyje. Stalo tenise vyks komandinės vyrų ir moterų bei individualinės visų klasių varžybos.

Jaunimo metų proga šios žaidynės bus pravedamos su ypatingu dėmesiu. Reikia tikėtis, kad mūsų visuomenė suteiks prideramą dėmesį šiam neeiliniam jaunimo pasireiškimui.

• Suaugusiems anglų kalbos pamokos bus duodamos Cleveland Public Library šeštadieniais rytą. Registruotis į visas klases Main Library Business and Science Bldg., šeštadienį, vasario 12 nuo 10 val. ryto iki 12 val. Dėl informacijų skambinkite 229-9636.

• Arenoje šį ketvirtadienį, vasario 10 d., 8 val. vak. įvyks imtininkų "čempionų paradas" su įdomia programa. Bus imtynės tarp čempionų Waldo von Erich ir Ernie Ladd bei kitų žymių imtininkų. Bilietai nuo 5 iki 3 dol. gaunami Arenoje, 3717 Euclid Ave., ir pas Richman's, 736 Euclid Ave.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

SPORTSMEN'S
SHOW
MARCH 17-26
PUBLIC HALL

DETROIT

• Rinkimus atstovų į jaunimo kongresą praves LB apylinkės jaunimo sekcija, kuriai pirmininkauja Robertas Selenis. Kandidatų nuo 18-30 metų amžiaus pasiūlymai su 5 jaunuolių parašais turi būti įteikti Robertui Seleniui kaip galima anksčiau, kad jie būtų išrinkti iki vasario 16 d.

• Kazys Kleiva, ALT vicepirmininkas, iš Chicagos, pasakys pagrindinę kalbą Lietuvos Nepriklausomybės minėjime vasario 13 d., 3 val. Mercy kolegijos patalpose.

• Robertas Selenis, Detroito studentų pirmininkas, pagrindinę kalbą sakys Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Windsore - Kana-doje, Slavakų salėje vasario 13 d.

• Lietuvių Namų Draugijai metiniame susirinkime po 100 dolerių aukojo: Vincas Poškus, Edvardas Milkus (Milkauskas), dr. Bruno Burgess ir Regina Hilbrand.

• Lietuvių Fondui: Boleslavo ir Salomėjos Polikaitių jamžinimui Bronius Tatiūnas surinko \$100.00 (\$70.00 jo paties), Juozo Brazaičio mirusio 1942 m. Lietuvoje jamžinimui žmona Marcelė Brazaitienė-Vaitkunienė įmokėjo \$100 ir vena našlė savo vyro vardo jamžinimui įnašą padidino iki \$1000.00.

• Aukštesniosios Lietuvos Mokyklos tėvų komitetas išrinktas iš šių asmenų: dr. Kęstutis Keblys — pirm., Vanda Majauskienė — sekr. ir Laima Žemaitienė — kasininkė. Mokyklai vadovauja Jūratė Pečiūrienė. Mokytojaus Stefa Kaunelienė ir Vitalija Keblienė.

• Dariaus ir Girėno klubo metiniame susirinkime sausio 30 d. išrinkta nauja val-

• Gėlių ir namų paroda Public Hall Clevelande įvyks kovo 4-12 d. šūkiu "The Good Old Days". Paroda bus atidaryta kasdien nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Jūs matysite gražiausius darželių sutvarkymus, įvairių rūšių gėles ir vienas iš įdomiausių eksponatų bus dviaukštis pietų kolonialinis namas, kaip iš filmo "Gone With The Wind". Pirmą kartą žiūrovams bus leista apžiūrėti visą namą. Iš anksto bilietus įsigijus pas gėlių pardavėjus, bankuose, klubuose iki vasario 29 d. kaina \$1.50. Vėliau kainuos \$2.00. Vaikai iki 6 m. amž. bus įleidžiami veltui.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMI 2 namai ant vieno sklypo, vienas 6 kambarių ir kitas 5 kambarių, dvigubas garažas, vaisių medžiai, arti autobuso sustojimo, mokyklos, bažnyčios, krautuvio, netoli Slovenian Rest Home, E. 185th St. ir Lake Shore Blvd. apylinkėje. Telef.: 235-4876 ar 531-1029.

(11-12)

SETUP MAN OPERATOR

SCREW MACHINE DEPARTMENT
Self starter, initially responsible for all set-up and operation of screw machines. Must be promotable to supervision, over entire automatic screw machining department. Apply Mr. R. MENTLEY.

O & S BEARING & MFG. DIV.
77 WEST 8 MILE RD.
WHITMOR LAKE, MICH. 48189
Phone 313-449-4401

An Equal Opportunity Employer
(10-12)

dyba: pirmininkas Vytautas Mileris, vicepirmininkas Stasys Petrauskas, sekretorius Alfonsas Juška, finansų sekretorius Jonas Šostakas, išdininkas Leonas Kalvėnas, ūkio vadovas Jonas Atkėaitis, tvarkdarys Edvardas Reklis; revizijos komisija: Petras Bludžius, Antanas Pesys ir Jonas Jonynas; parengimų komisija: Genė Viskantienė, Elžbėta Jodinskienė, Lidija Mingėlienė, Sigita Viskantaitė, Antanas Šiurkus, Anatolijus Viskantas ir Bronius Valiukėnas.

Susirinkimui pirmininkavo Kazys Veikutis, sekretoriavo Albinas Grigaitis, Dalyvavo apie 100 narių.

• "Švyturio" jūrų šaulių kuopos metinis susirinkimas sausio 30 d. buvo prarvestas šventės nuotaika. Buvo sudarytas garbės prezidiumas ir į jį pakviesti: gen. Jonas Černius su žmona, ŠST c. v. pirmininkas Vincas Tamošiūnas, Ramovėnų — Jonas Šepetys, L. K.K. savanorių — Kazimieras Daugvydas, Birutinis — Kristina Daugvydienė ir "Šaulė Tremtyje" redaktorė Stefa Kaunelienė. Susirinkime buvo padaryti valdybos pranešimai ir aptartos veiklos gairės šiemetams. Valdyba nebuvo renkama, nes jos kadencija baigiasi sekančiais metais.

Susirinkimui pirmininkavo dr. Alfonsas Pakalniškis, sekretoriavo Kazimieras Daugvydas ir Albertas Mišius. Po susirinkimo kuopos nariams ir svečiams buvo suruošti užkandžiai. Dalyvavo apie 60 asmenų.

A. Grinius

CAMBRIDGE

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Nekalto Prasidėjimo Lietuvių Parapijoje, Cambridge, Mass. Vasario 16 minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 13 dieną, 2 valandą. Pradžioje bus specialios pamaldos bažnyčioje, laike kurių giedos South Bostono Šv. Petro parapijos choras, vadovaujamas kompozitoriaus Jeronimo Kačinskio. Choras atliks Juozo Naujalio "Malda už tėvynę", Juozo Gruodžio "Tėve mūsų" ir Česlovo Sasnausko "Apsaugok Aukščiausias tą mylimą šalį". Popamaldų minėjimas tęsis parapijos salėje. Pagrindinę kalbėtoja čia bus Elena Vasyliūnienė. Meninėje dalyje operos solistas Stasys Liepaspadainuos Aleksandro Kačanausko "Mano gimtinė", Juozo Tallat-Kelpšos "Kurlygūs laukai" ir "Nuplasmok". Akompanuos Vytėnis M. Vasyliūnas. Parapijos kelbonu yra kun. Simeonas Saulėnas, vikaras kun. Jonas Klimas.

IEŠKOMAS

Juozas Žitkus, Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenęs iki 1925 metų. Grįžęs Lietuvon gyveno Marijampolės apskrityje. 1927 metų pabaigoje Juozas Žitkus vėl išvažiavo į JAV. Ieško sūnus Juozas Žitkus, gyvenantis Lietuvoje. Prašome tėvą, giminės, ar tautiečius žinančius apie Juozo Žitkaus likimą pranešti šiuo adresu: Karl Gerulat, 46 Dortmund, Schillerstr. 58, W. Germany.

Skaitykite ir platinkite
DIRVĄ

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BROLIAI IR SESĖS!

1972 metų Vasario 16-tos šventės proga, bus renkamos aukos Lietuvos laisvės siekimui. Nėra kilnesnio tikslo kaip savos tėvynės laisvės, ten gyvenančio lietuvių laisvė. Tad kviečiu visus Susivienijimo narius parodyti dosnumą Amerikos Lietuvių Tarybos ruošiamoms rinkliavoms, prisidėti prie sukaupimo reikalingų pinigų, kurio neabejotinai padės artinti tą siekiamą laisvę Lietuvai.

P. P. Dargis,
SLA Prezidentas

NEOLITUANŲ METINĖ ŠVENTĖ

Bostono L. S. T. Korp! Neo-Lithuania maloniai kviečia visus į Korp! metinę šventę vasario 12 d., šeštadienį, 7:30 v. v., ALT S-gos Namuose, 484 East Fourth St., South Boston.

Dienotvarkė: 7:30 v. v. — Filisterių sueiga, Valdybos pranešimas, Padalinio valdomųjų organų rinkimai ir einamieji reikalai.

8 v. v. — Iškilminga sueiga — pagrindinis kalbėtojas bus L. S. T. Korp! Neo-Lithuanijos garbės filisteris — Stasys Santvaras. Meninė dalis. Vaišės (BLYNAI!!!) ir šokiai.

Įžanga: \$5.00 porai, \$3.00 asmeniui, \$2.00 studentams.

Bostono Padalinio
Valdyba

STASYS SANTVARAS DĖKOJA

Nelauktai ir netikėtai teko atsigulti į ligoninės lovą ir net devynias dienas sergančių žmonių tarpe "paviešėti".

Nuoširdžiai ir giliai padėką tariau Dr. Stanley Mikal už sėkmingai padarytą operaciją, o taip pat už rūpestingą ir nuodugną sveikatos patikrinimą.

Visiems bičiuliams, kurie ligos metu mane aplankė, atnešė ar atsiuntė gėlių ir dovanų, palinkėjo man sveikatos laiškais bei atvirukais, net iš tolimesnių vietovių telefonais teiravosi dėl mane ištikusios negalios, labai nuoširdžiai, tikrai sujaudintas dėkoju.

Atrodo, kad po truputį įveskubėdamas, vėl sugrįšiu į normalų gyvenimo taką. Iš tikro jaučiuosi esąs laimingas, patyręs, kad nesu dar visai vienišas ir pamištas.

Stasys Santvaras

PADEKA

Išgulėjus šešias savaites Sv. Marijos ligoninėje, Orange, N. J. ir po sunkios širdies operacijos parvežta į namus, čia po daktaro priežiūra po truputį pradėdu sveikti.

Prieš operaciją man turėjo duoti tris kartus kraujo, nes esu mažakraujė. Kol kas širdis su aparatu veikia, bet mane daugiau kankina ir silpnina mažakraujystė, tikiu, kad su laiku sustiprėsiu.

Negalėdama visems asmeniškai padėkoti, tai nors per spaudą reiškiu mano nuoširdžiausią padėką tiems, kurie mane lankė ligoninėje, ir dabar namuose, visokiais būdais stiprindami mane moraliai ir fiziniai.

Ypatingai noriu padėkoti Sv. Trejybės lietuvių bažnyčios klebonui prel. Jonui Scharniui, kuris mane lankė labai dažnai ir davė man labai didelę dvasinę paramą. Taipgi kun. Petruį Toraičiui, kuris mane lankė, dr. prof. Jokūbui Stukui, ir

visiems kitiems, kurie užsakė šventas Mišias ir Novenas, už prisiųstas gėles į ligoninę ir namus, ir už visas dovanas mane suraminėti. Dėkoju tiems, kurie man prisiuntė galybę daug užuotautos kortelių iš arti ir toli, su linkėjimais greit pasveikti. Visi tie dalykai mane labai ramino.

Negaliu visų pavardžių čia suminėti, nes būtų labai ilgas sąrašas, tad aš jų vardus laikysiu savo širdy pakol ji plaks, ir su nuoširdžia padėka visiems tiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu linkėjo man geros sveikatos.

Ieva Trečiokienė

ATTITASYMAS

St. Santvaro straipsny "Dostojevskio dukters parašytoje studijoje" įsiterpė gana stambi ir nemaloni korektūros klaida — Lietuvos-Lenkijos padalinimas įvyko ne XVII amž., bet XVIII amžiuje. Straipsnio autoriaus atsiprašome.

NEW YORK

PAMINĖJO PROF. ZENONĄ IVINSKĮ

Minėjimas-akademiją įvyš. m. sausio 30 d., Kultūros židinyje, Brooklyn, N. Y.

Akademiją trumpu žodžiu pradėjo ir vadovavo istorikas tėvas V. Gidžiūnas, O.F.M., apibūdindamas velionies asmenybę, siekiant bei atliktų darbų įnašą į lietuvių tautos lobyną. Jis apžvelgė prof. Z. Ivinskio jaunystę, mokslinį pasiruošimą, jo atliktus mokslinius

Kiekviena laisvo laiko minutė...

(Atkelta iš I psl.)

Tą dieną Margučio patalpose nuo pat ankstyvo ryto iki vėlumos vyko įtemptas darbas. Susirinkusiems Chicago tautinių šokių grupių vadovams G. Breichmanienė aiškino repertuare numatytų šokių išpildymo detales, schematiškai lentoje vaizduodama visus išėjimus, judesius grupių sugrupavimus šventės metu ir kitas smulkmenas, susijusias su šventės repertuaro išpildymu. Pokalbyje dalyvavo jaunųjų ir vyresniųjų šokėjų grupių vadovai, iškėlė visą eilę klausimų ir buvo siekiama, kad visi vadovai savo grupes paruoštų tinkamai ir vienodai, kas šventės meniniam grožiui yra privaloma ir būtina.

Po išsamių išsiaiškinimų su grupių vadovais, vėliau Margučio studijoje įrekdavo į magnetofonines juostas

šventės repertuaro šokių muziką. Juostos bus padaugintos ir išsiuntintos visoms grupėms ir tas palengvins darbą tiems, kurie neturi akordeonistų ar kitos muzikos palydos, besimokant šokių.

Šia proga buvo malonu su vyr. meno vadove pasikeisti ir keleta minčių apie kelionę į Pietų Ameriką, apie darbų eigą.

Pietų Amerikoje praleistos dienos tikrai buvo naudingos. Jų metu įtemptai dirbo iš įvairių P. Amerikos valstybių suvažiavęs jaunimas. Ruošėsi būti tautinių šokių vadovais. Labai domisi lietuviškuoju gyvenimu. Jiems tik reikia talkos iš šalies. Šokome daug, daug išmokome, supažindinau ne tik su šventės repertuaru, bet ir su kitais mūsų tautiniais šokiais bei drabužiais. Pasitaikė dideli karščiai, tačiau ir prkaitą braukiant jauni-

Laisvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventės rūpesčiais besidalinant: iš kairės į dešinę — Komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas, Margučio radio vedėjas Petras Petrutis, daug talkinąs šventės ruošimo darbuose ir uolusis spaudos bendradarbis žurn. Vladas Butėnas.

Dalis publikos prof. Z. Ivinskio mirties minėjime New Yorke, š.m. sausio 30 d. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, J. Audėnas, V. ir B. Sidzikauskai, Tėv. dr. V. Gidžiūnas, Antroje eilėje: P. Paprockas, dr. V. ir dr. B. Paprockai, E. ir dr. V. Čekai, V. Alseika, S. Sužiedėlis, dr. J. Jasaitis ir kt.

darbus, kaip mokytoją, profesorių, kaip gabų ir darbštų istoriką, archyvų tyrinėtoją, išvardino jo atspausdintus mokslinius straipsnius, išleistas studijas, kitus leidinius ir baigė jo parašytą pirmuoju Lietuvos istorijos tomu.

Kalbėtojas pabrėžė, kad jis, kaip asmuo ir kaip istorikas buvo griežtas ir objektyvus tiesos ieškotojas, ne tik kitų darbų vertintojas, bet ir savo darbams kritiškas.

Istorikas Simas Sužiedėlis apibūdino prof. Ivinskio nueitą kelią istorijos mokslo srityje. Prof. J. Brazaitis kalbėjo apie velionį kaip visuomenininką, rezistentą, laisvės kovotoją, gilų patriotą lietuvių, tokiu išlikusį iki pat mirties tiek savo tėvynėje, tiek vėliau svetimuose kraštuose.

Akt. V. Žukauskas paskaitė iš 1958 m. prof. Z. Ivinskio pasisakymus istorinio pobūdžio klausimais. Aplamai, minėjimas buvo gerai suorganizuotas, kokių rečiau pasitaiko. Rengėjai buvo: Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židiny, ateitininkai, Lietuvių Fronto Bičiuliai ir LB New Yorko Apygarda.

Po akademijos buvo vaišės.

mas ištisus vakarus mokėsi šokių. Nuoširdžiai visais reikalais rūpino si kun. J. Kidykas, pats praėjusią vasarą baigęs tautinių šokių kursus Jonynų vasarvietėje, Lietuvių Bendruomenė ir kiti lietuviai, gi kursai vyko Tėvų Jezuity patalpose. Iš Pietų Amerikos tikriausiai atvyks bent dvi tautinių šokių grupės, tačiau norinčių yra net keturios. Jei gu bus išspręsta finansiniai sunkumai — tikimasi šventėje dalyvaus jų ir daugiau. Numato skirsti specialiu lėktuvu ir planuojama kelevių tiek, kad jaunimas galėtų atvykti nemokamai. O be to numato vietoje teikti lėšas ir tiki-

si iš Šventei ruošti komiteto paramos. Esu sužavėta jaunimo užsidegimu ir noru šventėje dalyvauti. Reikėtų jiems padėti — besisąsdoma, nors jau gerokai po šios dienos darbų išvargusi, pasakojo meno vadovė G. Breichmanienė.

-- O kokių nusiskundimų turėtumėte šiame sunkaus darbo kelyje?

-- Šiuo metu turiu tik vieną nusiskundimą -- labai trūksta laiko. Darbas įstaigoje, šeimos rūpesčiai, repeticijos su "Gyvataru", o jau greit bus metai, kaip kiekvieną laisvo laiko minutę skiriu tautinių šokių šventei.

-- Nuo ko priklausytų pats šventės pasisėkimas?

-- Labai gerai žinau su koku dideliu pasišventimu daugelis vadovų ėmėsi nedėkingo darbo paruošti gana ilgą repertuarą, kiek daug darbo valandų ir savo laisvalaikio aukos šokėjai, norėdami savo koloniją tinkamai reprezentuoti. Nuo to kaip šokėjai bus pasiruošę, kaip jie galės įsijungti ir pasidaryti dalimi bendro kūrinio, priklausys ir šventės pasisėkimas. Tikiuosi, kad židrovas išsineš ne vieną malonią akimirką, bet norėčiau, kad pagrindinis šios šventės dalyvis — šokėjas apleistų amfiteatro areną su pakilia nuotaika ir ramia sąžine, kad savo darbą atliko gerai. Tad dirbti reikia dabar nuolatos ir intensyviai, kad suškrudę į IV tautinių šokių šventę galėtume pasidžiaugti savo darbo rezultatais ir pradžiuginti kitus.

-- Ir Jūsų prašymas?

-- Šokėjus ir tėvus bei visą lietuvišką bendruomenę prašyčiau visokeriopai remti šias jaunimo pastangas, nes jaunimas tai mūsų ateitis... atvira širdimi pareiškė simpatingoji meno vadovė Genovaitė Breichmanienė.

Dr. L. Kriaučiūnas

ir šiuo atveju Margutyje išbudėjo visą dieną, teikdamas visokeriopą pagalbą pokalbio dalyviams ir meno vadovei.

J. Janušaitis

DIRVAI AUKOJO

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis aukojo šie Dirvos skaitytojai:

B. Basiulis, Long Beach .. 2,00
P. Dideitis, Philadelphia .. 2,00
O. Rozniekienė, Oak Lawn 2,00

V. Petukauskas, Cleveland 2,00
J. Malskis, Cleveland 7,00
P. Jozaitis, Boston 2,00
P. Petrušaitis, Racine 5,00
P. Mlašius, Cleveland 2,00
K. Trečiokas, Union 7,00
M. Naujokas, Chicago 2,00
A. Malakauskas,
Waterbury 5,00
S. Rydelis, Miami Beach .. 2,00
K. Starinskas, Wickliffe ... 2,00
J. Juodvalkis, Chicago 2,00
J. Kriščiūnas, W. Germany 2,00
A. Patalauskas, Detroit 2,00
V. Matonis, Philadelphia ... 5,00
B. Onitnas, Maspeth 2,00
A. Januška, Chicago 2,00
K. Valužis, Elizabeth 2,00
V. Raisys, W. Germany ... 9,50
B. Vanagas, Australia 2,34
A. Matioška, Dorchester .. 2,00
J. Zubavičius, Clark 5,00
B. Vembrė, Springfield ... 5,00
X.Y., E. Chicago 5,00
D. Usas, Maspeth 2,00
J. Vedegys, Chicago 2,00
J. Pročkys, Chicago 5,00
F. Prekeris, Stamford 2,00
M. Nakutis, Australia 1,16
A. Daugelavičius, Cote
St. Lue 2,00
B. Vasys, Cicero 2,00
K. Karečka, Woodhaven 2,00
J. Širvaitis, Cleveland 3,00
T. Penikas, Woodhaven 2,00
K. Mažonas, Cleveland 2,00
J. Grėbliauskas, Chicago 2,00

Visiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vyksta: birželio 8, liepos 13,
rugpiūčio 17 ir gruodžio 21.

- Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.

Ekskursijos išvyksta iš Bostono, New Yorko ir Montrealio.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas —
NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 027127
Telefonas: 268-8764

Savininkė Aldona Adomonienė

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS